

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

KRR.410.2.2.2024

Michał Mistrzak
Likwidator
Rolno-Spożywczej Spółki
Inwestycyjnej sp. z o.o. w likwidacji
ul. Świętokrzyska 20
00-002 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/037 Funkcjonowanie spółek z większościowym udziałem Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa i nadzór nad ich działalnością

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Rolno-Spożywcza Spółka Inwestycyjna sp. z o.o. w likwidacji; ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Michał Mistrzак, Likwidator Rolno-Spożywczej Spółki Inwestycyjnej sp. z o.o. w likwidacji od 3 kwietnia 2024 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Marcin Kaczmarczyk, Prezes Zarządu Rolno-Spożywczej Spółki Inwestycyjnej sp. z o.o. od 14 października 2022 r. do 15 maja 2023 r. Piotr Wyrzykowski, Wiceprezes Zarządu Rolno-Spożywczej Spółki Inwestycyjnej sp. z o.o. od 14 października 2022 r. do 8 grudnia 2023 r. Michał Kowalski, Wiceprezes Zarządu Rolno-Spożywczej Spółki Inwestycyjnej sp. z o.o. od 6 grudnia 2023 r. do 3 kwietnia 2024 r. (akta kontroli str. 9-10, 297, 329)
Zakres przedmiotowy kontroli	Realizacja przez spółkę wyznaczonych jej zadań nałożonych przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa i przepisy prawa. Gospodarka finansowa i majątkowa spółki.
Okres objęty kontrolą	Od 2020 r. do dnia 2 sierpnia 2024 r. z uwzględnieniem dowodów powstałych przed okresem objętym kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Kontrolerzy	1. Izabela Piotrowska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KRR/24/2024 z 24 kwietnia 2024 r. 2. Artur Witek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KRR/25/2024 z 24 kwietnia 2024 r. (akta kontroli str.1-2)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia działania Zarządu Rolno-Spożywczej Spółki Inwestycyjnej sp. z o.o. (dalej Spółka albo RSSI) w okresie od powołania Spółki w październiku 2022 r. do jej rozwiązania i postawienia w stan likwidacji w kwietniu 2024 r. Pozytywnie natomiast NIK ocenia działania, jakie podjął i wykonał Likwidator RSSI w okresie od 3 kwietnia 2024 r. do dnia zakończenia kontroli.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Rolno-Spożywcza Spółka Inwestycyjna sp. z o.o. została utworzona w dniu 14 października 2022 r. przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (dalej: KOWR) jako wykonującego prawa ze 100% udziałów RSSI.

Negatywna ocena działań Zarządu wynika ze stwierdzonych nieprawidłowości:

- Zarząd RSSI nie zrealizował celów zarządczych Spółki określonych w biznes planie na 2023 r., tj. nie opracował i nie wdrożył polityki inwestycyjnej, w tym zasad zarządzania ryzykiem Spółki, określenia procedur zakupowych stosowanych przez RSSI, w tym procedur zakupu specjalistycznych usług z zakresu analiz oraz przygotowania i obsługi transakcji kapitałowych a także polityki ładu korporacyjnego RSSI. Brak określenia i wdrożenia powyższych procedur umożliwił Zarządowi podjęcie szeregu złych decyzji biznesowych i zawarcie wielu niekorzystnych umów bez należytego zabezpieczenia interesów majątkowych Spółki, których wynikiem była strata netto, która wg bilansu otwarcia likwidacji sporządzonego na 2 kwietnia 2024 r. wynosiła 166.101,6 tys. zł;
- Zarząd nie przedstawił Radzie Nadzorczej istotnych informacji i dokumentów o stanie Spółki, co było niezgodne z art. 219 §4, §4¹ i §4² Kodeksu spółek handlowych³ (dalej ksh), mimo zwrócenia się przez Radę Nadzorczą (dalej: RN) już w styczniu 2024 r. do Zarządu o sporządzenie i przedstawienie opinii prawnej w zakresie zawartych przez Spółkę umów w okresie od momentu powstania Spółki do końca 2023 r.;
- Zarząd nie zwołał Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (dalej: NZW), o co wnioskowała Rada Nadzorcza na posiedzeniu RN w dniu 14 lutego 2024 r., w celu zmiany Aktu założycielskiego Spółki polegającej na wprowadzeniu obowiązku uzyskania przez Zarząd uprzedniej zgody Rady Nadzorczej lub Zgromadzenia Wspólników (dalej: ZW) na zawarcie jakiegokolwiek umowy lub zaciągnięcie zobowiązania o wartości przekraczającej odpowiednio 500 tys. zł i 5.000 tys. zł;
- Zarząd nie podjął skutecznych działań w celu przygotowania i przedstawienia pozostałym organom Spółki sprawozdań, które zgodnie z §30 ust. 1 i §32 Aktu założycielskiego oraz z art. 219 §3 ksh RN miała obowiązek ocenić;
- Stwierdzono liczne nieprawidłowości w zakresie legalności, rzetelności, gospodarności i celowości zawieranych i realizowanych umów tak w zakresie skupu, sprzedaży i obrotu artykułami rolno-spożywczymi, jak i umowy pożyczki, w tym w zakresie analiz, wyceny wartości, sposobu i skuteczności stosowanych zabezpieczeń należności z nich wynikających, a także braku ich realizacji przez Spółkę, co było przyczyną m. in. nieodzyskania wypłaconej zaliczki w wysokości 24,7 mln zł oraz pożyczki w wysokości 5,2 mln zł oraz naliczenia przez kontrahentów kar umownych łącznie w wysokości 9 mln zł.

RSSI będąca w pierwszym okresie swego istnienia, realizując zadania określone w Biznes Planie Spółki z dnia 12 sierpnia 2022 r. z prognozą na lata 2023-2031 (dalej: biznes plan) RSSI podjęła szereg działań organizacyjnych i biznesowych. Spółka dla

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz.U. z 2024 r. poz. 18, ze zm.

potrzeb uruchomienia działalności operacyjnej poniosła bardzo wysoką stratę wynikającą z wydatków poniesionych na remonty dzierżawionych przez RSSI od KOWR zakładów w Regnowie i Stanisławowie [...]⁴. Przystępując do ich realizacji Spółka nie określiła zakresu i wartości wymaganych robót, nie wskazała limitu wydatków na ten cel, a realizacja tych umów w wysokości 14,8 mln zł brutto w konsekwencji, w istotny sposób wpłynęła na wynik finansowy RSSI.

Wyniki prowadzonej działalności operacyjnej, skoncentrowanej głównie na skupie i sprzedaży hurtowej artykułów rolno-spożywczych, w tym owoców i zbóż, okazały się równie niekorzystne dla wyniku finansowego RSSI. Spółka realizowała te przedsięwzięcia na rynkach rolnych bez przeprowadzenia uprzedniej analizy tych rynków, co skutkowało zaangażowaniem przez RSSI środków finansowych w kwocie ponad 150 mln zł, których odzyskanie okazało się trudne do zrealizowania. W związku z tym, dokonano odpisów aktualizacyjnych w kwocie 141,1 mln zł w odniesieniu m. in. do należności w kwocie 128,4 mln zł, w tym należności w kwocie 101,6 mln zł, których termin wymagalności jeszcze nie nastąpił. W konsekwencji w sprawozdaniu finansowym za 2023 r. wykazano stratę netto w wysokości 166,1 mln zł. Powyższe okoliczności, wraz z nierealizowaniem głównego celu, dla którego została powołana Spółka, tj. braku nabycia lub utworzenia 10 spółek portfelowych, były powodem, dla którego jedyny Wspólnik, tj. KOWR jako ZW rozwiązał Spółkę i postawił ją w stan likwidacji.

Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli do powyższej sytuacji Spółki mogła przyczynić się okoliczność, że Rada Nadzorcza RSSI powołana została przez NZW dopiero ponad rok od daty powstania Spółki, a Wiceprezes Zarządu przez około pół roku działał jako zarząd jednoosobowy.

Ocena sytuacji Spółki przez Radę Nadzorczą oraz przekazana do KOWR przez Wiceprezesa Zarządu Spółki informacja o stanie Spółki doprowadziła do złożenia przez KOWR oraz przez Radę Nadzorczą zawiadomień do Prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez poprzedni Zarząd Spółki.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Likwidatora Spółki w okresie od 3 kwietnia 2024 r. do dnia zakończenia kontroli, polegające m. in. na sporządzeniu i przedstawieniu Radzie Nadzorczej bilansu otwarcia likwidacji, który został pozytywnie zaopiniowany przez RN, rozpoczęciu procesu restrukturyzacji zatrudnienia i w zakresie działalności Spółki – wypowiedzeniu bądź renegocjacji szeregu umów, w tym handlowych oraz wystąpieniu do Zgromadzenia Wspólników o podjęcie uchwały w sprawie ustalenia zasad przetargu lub aukcji zbywania składników aktywów trwałych w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁵.

⁴ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902), w zw. z art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1233). Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie RSSI Sp. z o. o. w likwidacji.

⁵ Dz.U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Realizacja przez spółkę wyznaczonych jej zadań nałożonych przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa i przepisy prawa

Opis stanu faktycznego

1. Rolno-Spożywcza Spółka Inwestycyjna sp. z o.o. powołana została przez nadzorowany przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa. W Akcie założycielskim Spółki z dnia 14 października 2022 r. zapisano m.in., że RSSI została stworzona do wykonywania zadań w zakresie wspierania i rozwoju sektora rolno-spożywczego, jak również innej działalności z branży rolnej, m.in. poprzez:

- nabywanie przedsiębiorstw lub ich zorganizowanych części lub mienia podmiotów działających w obszarze rynków rolno-spożywczych, a także nabywanie udziałów i akcji w spółkach prawa handlowego oraz innej działalności prowadzącej i niezbędnej do zrealizowania tego celu, w tym podmiotów wymagających restrukturyzacji, zmierzające do uzyskania korzyści w postaci dywidend i wzrostu wartości zakupionych aktywów;
- dokonywanie zakupów inwestycyjnych w oparciu o kapitał własny i wypracowane w przyszłości własne środki finansowe oraz budowanie na tej bazie Grupy Kapitałowej;
- bycie podmiotem dominującym w Grupie Kapitałowej, w której spółki portfelowe stanowić będą udziały nabytych spółek lub aktywa wnoszone po ich zakupie do funkcjonujących już w Grupie spółek portfelowych;
- skuteczną restrukturyzację podmiotów zależnych, prowadzącą do wzrostu wartości nabytych aktywów finansowych i rzeczowych.

Kapitał zakładowy Spółki wynosił 200.000 tys. zł i dzielił się na 200 tys. udziałów po 1 tys. zł. Wszystkie udziały w kapitale zakładowym objął KOWR i w całości pokrył je wkładem pieniężnym.

Uchwałą NZW z 13 stycznia 2023 r. dokonano rozszerzenia przedmiotu działalności Spółki o działalność handlowo-logistyczną, w ramach której Spółka zyskała możliwość podejmowania dodatkowych aktywności na rynkach rolno-spożywczych, w tym transport drogowy towarów, sprzedaż hurtowa i detaliczna wybranych grup produktów, przetwarzanie i konserwowanie owoców i warzyw, a także produkcję soków z owoców i warzyw oraz produkcję innych artykułów spożywczych.

(akta kontroli str. 13-28)

RSSI utworzona została w oparciu o biznes plan przygotowany przez podmiot zewnętrzny BAA sp. z o.o. na zlecenie KOWR.

W biznes planie zapisano, że kluczowym celem powołania RSSI miało być podejmowanie przedsięwzięć na rzecz zwiększenia efektywności wykorzystania potencjału przetwórstwa rolno – spożywczego na wybranych rynkach lokalnych, dzięki czemu zwiększeniu miało ulec zapotrzebowanie na surowce rolne, co z kolei miało wpłynąć na poprawę sytuacji finansowej producentów rolnych na tych rynkach.

Narzędziem realizacji tego celu miały być zakupy majątku branżowego w postaci:

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

- upadłych zakładów przetwórczych sprzedawanych przez syndyków, komorników lub doradców restrukturyzacyjnych;
- zakładów przetwórczych lub ich zorganizowanych części, sprzedawanych w ramach procesów restrukturyzacyjnych;
- majątku zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego sprzedawanych przez właścicieli, którzy chcą się ich pozbyć.

Przedmiotem działalności RSSI miało być nabywanie sprzedawanych spółek, przedsiębiorstw lub zorganizowanych części przedsiębiorstw, lub elementów ich majątku a następnie restrukturyzowanie tych aktywów i przywracanie im zdolności do aktywnego udziału w rynku i tym samym ponowne włączanie ich w budowanie wartości lokalnego sektora rolno-spożywczego. Efektem realizacji tego przedsięwzięcia miało być również:

- zwiększenie na wybranych lokalnych rynkach udziału polskich producentów w strukturze własnościowej przetwórstwa rolno-spożywczego;
- stworzenie przyjaznych dla polskich rolników warunków obrotu handlowego surowcami rolnymi, bowiem zakłady, które staną się własnością RSSI, będą uczestnikami rynku rolnego i kreować będą na wybranych lokalnych rynkach nowoczesne modele współpracy operacyjnej między producentami rolnymi a zakładami przetwórczymi.

Jak wskazano w biznes planie, pomysł utworzenia RSSI nadawał jej działalności charakter specjalnego przeznaczenia, gdzie zakres aktywności Spółki miał obejmować szerokie spektrum branż sektora rolno-spożywczego (przetwórstwo, handel hurtowy, magazynowanie i logistyka). Aktywa, które miały być wyszukiwane a następnie uzdrawiane przez RSSI miały tworzyć grupę, która będzie się rozwijać w oparciu o efekty synergii, a Spółka w oparciu o swoje umocowanie właścicielskie, dające jej szerokie wpływy instytucjonalno-rynkowe miała tworzyć dla pozyskiwanych aktywów nowe możliwości rozwoju.

(akta kontroli str. 341-480)

Aktualizację Biznes Planu Spółki z prognozą działalności na lata (X-XII) 2023-2031(dalej aktualizacja biznes planu), BAA Polska sp. z o.o. przygotowała w dniu 14 grudnia 2023 r. na podstawie umowy zawartej z RSSI w dniu 27 stycznia 2023 r. Koszt opracowania tego dokumentu wyniósł 60 tys. zł netto (73,8 tys. zł brutto).

(akta kontroli str. 481-499, 502, 504, 660-787)

Rada Nadzorcza uchwałą z 21 grudnia 2023 r. pozytywnie zaopiniowała Aktualizację Biznes Planu Spółki z prognozą działalności na lata (X-XII) 2023-2031.

(akta kontroli str. 1449)

Biznes plan zakładał, że działalność Spółki w pierwszym roku działalności, tj. w 2023 r. polegać będzie głównie na stworzeniu struktury organizacyjnej i budowie zasobów kadrowych RSSI. W tym czasie Spółka miała za zadanie:

- pozyskać kadrę menadżerską oraz zespół specjalistów niezbędnych do uruchomienia i rozwoju działalności statutowej Spółki;
- opracować i wdrożyć do organizacji Spółki pakiet dokumentów i procedur, na bazie których prowadzona będzie działalność statutowa RSSI, miały to być przede wszystkim:
 - polityka inwestycyjna RSSI, w tym zasady zarządzania ryzykiem Spółki;
 - procedury zakupowe stosowane przez RSSI, w tym procedury zakupu specjalistycznych usług z zakresu analiz oraz przygotowania i obsługi transakcji kapitałowych;

- polityka rachunkowości Spółki;
 - dokumentacja w zakresie polityki kadrowej i płacowej Spółki;
 - polityka ładu korporacyjnego RSSI;
- utworzyć zespół obsługi, który będzie zabezpieczać administracyjno-operacyjną działalność Spółki.

(akta kontroli str. 341-480)

Zarząd RSSI pozyskał kadrę menadżerską oraz zespół specjalistów niezbędnych do uruchomienia i rozwoju działalności statutowej Spółki. Zbudował również zespół obsługi administracyjno-operacyjnej, który miał za zadanie zapewnienie sprawnego funkcjonowania przedsiębiorstwa, tj. m.in.: zarządzanie dokumentacją, obsługę biura, koordynację zasobów ludzkich, monitorowanie i utrzymanie infrastruktury IT, zarządzanie relacjami z klientami lub dostawcami, a także czynności operacyjne i administracyjne które były kluczowe dla działalności Spółki.

(akta kontroli str. 891-951)

Poza umowami o pracę, Zarząd RSSI podpisał umowy zlecenia, między innymi na: usługi prawne, prowadzenie ksiąg rachunkowych i koordynowanie prac działu księgowego, usługi w zakresie IT, usługi doradcy zarządu, dokonywanie analiz rynku rolno-spożywczego, badania i analizy z zakresu operacyjno-finansowego spółek, umowę na wykonanie analizy, umowę o dzieło.

Ponadto Zarząd RSSI podpisał umowy o świadczenie usług, w tym: na usługi doradztwa związanego z zarządzaniem (gdzie zleceniobiorca zobowiązał się do podejmowania czynności związanych z opracowaniem spójnej polityki zakupowej dla Spółki), oraz na usługi w zakresie doradztwa marketingowego (gdzie zleceniobiorcy zobowiązali się do podejmowania czynności związanych z opracowaniem spójnej polityki sprzedażowej) a także umowę handlową na doradztwo handlowe na rzecz RSSI.

W okresie od rozpoczęcia funkcjonowania Spółki do postawienia jej w stan likwidacji Zarząd RSSI zawarł opisane wyżej umowy z 19 podmiotami i wypłacił im za ten okres wynagrodzenie w łącznej kwocie 2.204,4 tys. zł brutto.

(akta kontroli str. 2191-3290)

Umowy na usługi doradztwa związanego z zarządzaniem, na usługi w zakresie doradztwa marketingowego oraz umowa handlowa na doradztwo handlowe na rzecz RSSI zawarte zostały z wynagrodzeniem na ok. 20 000 zł netto miesięcznie a umowa o świadczenie pomocy prawnej z wynagrodzeniem w wysokości 250 zł netto za godzinę świadczenia usług. Zarząd RSSI zawarł również umowę na 2 miesiące, na wykonanie analizy z wynagrodzeniem ryczałtowym 200 tys. zł netto. Szerzej zostało to przedstawione w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 2271-2331, 2365-2441, 2768-2944, 3104-3199, 3249-3282)

Zarząd RSSI wprowadził politykę rachunkowości Spółki, regulamin zakupów innych niż inwestycyjne na potrzeby RSSI, regulaminy, instrukcje, oraz procedury w zakresie polityki kadrowej i płacowej Spółki. Pierwszy rok obrachunkowy Spółki rozpoczął się 14 października 2022 r. i kończył 31 grudnia 2023 r.

(akta kontroli str. 39-123, 887-890, 1114-1135, 1161-1224)

Najwyższa Izba Kontroli zauważa, iż nie opracowano i nie wdrożono polityki inwestycyjnej, w tym zasad zarządzania ryzykiem Spółki, określenia procedur zakupowych stosowanych przez RSSI, w tym procedur zakupu specjalistycznych usług z zakresu analiz oraz przygotowania i obsługi transakcji kapitałowych a także polityki ładu korporacyjnego RSSI. Opracowanie i wdrożenie takich dokumentów

zakładał na 2023 r. Biznes plan RSSI. Szerzej zostało to przedstawione w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W uchwale NZW RSSI z dnia 2 listopada 2022 r. w sprawie ustalenia zasad wynagradzania i wysokości wynagrodzenia Wiceprezesa Zarządu Spółki ustalono ogólny katalog Celów Zarządczych wskazując jednocześnie, że RN uchwałą wybierze oraz uszczegółowi cele zarządcze, o których mowa wyżej wraz z określeniem wag tych celów oraz obiektywnych i mierzalnych kryteriów ich realizacji i rozliczania w zakresie zgodnym z uchwałą ZW o wynagradzaniu. Uchwała RN w tej sprawie powinna zostać podjęta nie później, niż do końca pierwszego kwartału roku obrotowego spółki. W uchwale tej zapisano również, że w przypadku braku powołania Rady Nadzorczej, wyboru i uszczegółowienia Celów Zarządczych Spółki dokona Zgromadzenie Wspólników. Rada Nadzorcza powołana została 27 października 2023 r., tj. ponad rok od dnia powołania RSSI.

(akta kontroli str. 253-256, 311-320)

Dyrektor Generalny KOWR wyjaśnił, że cele zarządcze ustalone zostały w biznes planie stanowiącym podstawę założenia RSSI, zgodnie z którym pierwszy rok działalności (2023) skoncentrowany miał być na stworzeniu struktury organizacyjnej i budowie zasobów kadrowych RSSI. Dopiero po otrzymaniu sprawozdania finansowego Spółki oraz sprawozdania Zarządu z działalności za pierwszy rok funkcjonowania, cele zarządcze oraz sposób ich oceny i wykonania miały być przedmiotem ustalenia i wprowadzenia drogą uchwały.

(akta kontroli str. 1556, 1563-1564)

Likwidator wyjaśnił, że według jego wiedzy w Spółce nie jest dostępna dokumentacja dotycząca celów i zadań do realizacji przez RSSI nałożonych przez DG KOWR. Dodatkowo wyjaśnił, że *„W spółce najprawdopodobniej w ogólnodostępnej dokumentacji nie znajdują się notatki z ewentualnych spotkań kolejnych członków Zarządu Spółki z przedstawicielami KOWR.”*

Prezes Zarządu Marcin Kaczmarczyk wyjaśnił: *„Oczekiwaniem wobec spółki RSSI, Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa jako współnika, było realizacja założeń zawartych w biznes planie, a przede wszystkim i nadrzędnym celem było aby spółka w czasie niestabilnej sytuacji rynku rolno-spożywczego spowodowanego działaniami za wschodnią granicą, w miarę swoich możliwości zaczęła zaspakajać polskiego rolnika w tym sadowników i plantatorów. Pilnym działaniem było odnowienie i przygotowanie do funkcjonalności, po czym uruchomienie skupu wraz z sortownią i przechowalnią owoców w miejscowościach Regnów i Stanisławów, które miały zostać uruchomione w miesiącu sierpniu lub najpóźniej wrześniu w szczycie sezonu sadowniczego. (...) Ponadto wyeksportowanie jak największej ilości polskich owoców poza granicę kraju oraz sprzedaż do sieci handlowych w naszym kraju, utworzenie nowej polskiej marki w sektorze rolno – spożywczym. Zainicjowanie nowych technologii i wdrożenie w miarę możliwości nowych innowacyjnych projektów dotyczących owoców lub warzyw (nowe linie do sortowania i pakowania).”*

Wiceprezes Zarządu Piotr Wyrzykowski wyjaśnił, że nie było żadnych oficjalnych pism nadesłanych przez KOWR oraz Kierownictwo Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (dalej MRiRW) odnośnie do oczekiwań co do funkcjonowania spółki i jej celów.

Wiceprezes Zarządu Michał Kowalski wyjaśnił, że KOWR nie przekazywał jakichkolwiek oczekiwań co do działalności RSSI w okresie, kiedy sprawował funkcję w spółce.

(akta kontroli str. 12, 1541, 1548, 1631-1632, 1636,1638)

Uchwałą nr 5/01/24 z dnia 30 stycznia 2024 r. RN potwierdziła ustalony w uchwale NZW RSSI z dnia 2 listopada 2022 r. w sprawie ustalenia zasad wynagradzania i wysokości wynagrodzenia Wiceprezesa Zarządu Spółki ogólny katalog celów zarządczych i określiła katalog uszczegółowionych celów zarządczych dla wiceprezesa Zarządu Spółki na 2024 r. w oparciu o aktualizację biznes planu – wraz z określeniem wag tych celów oraz obiektywnych i mierzalnych kryteriów ich realizacji i rozliczania:

- 1) osiągnięcie wyników i wskaźników ekonomicznych wyznaczonych w Aktualizacji biznes planu Spółki z dnia 14 grudnia 2023 r., tj.:
 - przychody ze sprzedaży ogółem na poziomie co najmniej 124 187 tys. zł (waga miernika 20%);
 - koszty operacyjne ogółem na poziomie nie wyższym niż 129 702 tys. zł (waga miernika 20%);
 - wynik EBITDA na poziomie nie przekraczającym straty w wysokości 5 472 tys. zł (waga miernika 10%);
 - nakłady inwestycyjne na poziomie nie niższym niż 6 500 tys. zł (waga miernika 5%)łączna waga miernika 55%;
- 2) przygotowanie i przeprowadzenie transakcji zakupu aktywów i utworzenie Spółki portfelowej RSSI na bazie zakładu w Regnowie i zakładu w Stanisławowie (waga miernika 15%);
- 3) opracowanie w terminie do 30 czerwca 2024 r. 3-letniej Strategii Spółki wraz z planowanymi przepływami pieniężnymi, która zostanie następnie przyjęta przez Radę Nadzorczą (waga miernika 15%);
- 4) pozyskiwanie aktywów do portfela Spółek RSSI, w szczególności:
 - udział w minimum 20 projektach inwestycyjnych w 2024 r. objętych rozpoznaniem wykonywanym w oparciu o własne zasoby kadrowe RSSI.
 - udział w minimum 4 projektach wyselekcjonowanych do pogłębionego badania due diligencewaga miernika 15%.

(akta kontroli str. 228-229)

2. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników RSSI działając na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym⁷ (dalej: uzmp), po zapoznaniu się z wnioskami Zarządu, wyraziło zgody na zawarcie umowy o usługi prawne, w której maksymalna wysokość wynagrodzenia nie była określona oraz umów o usługi doradztwa związanego z zarządzaniem i umów na usługi marketingowe, w których wysokość wynagrodzenia przewidzianego za świadczone usługi łącznie w tych umowach lub innych umowach zawieranych z tym samym podmiotem przekraczała 50 tys. zł netto w stosunku rocznym.

(akta kontroli str. 260, 267, 272, 277, 292, 303, 308)

3. W protokole NZW z dnia 27 października 2023 r. zapisano, że po zapoznaniu się z opinią Rady do spraw spółek z udziałem Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych, podjęto uchwałę o powołaniu pięciu osób w skład Rady Nadzorczej RSSI na pierwszą wspólną kadencję rozpoczynającą się 27 października 2023 r.

⁷ Dz.U. z 2024 r. poz. 125, ze zm.

(akta kontroli str. 310-326)

W Akcie założycielskim RSSI z 14 października 2022 r., zgodnie z art. 18 ust. 1 uzmp zapisano między innymi, że do kompetencji RN RSSI należy przeprowadzanie postępowania kwalifikacyjnego na stanowisko członka zarządu i przedłożenie rekomendacji ZW. Określono ponadto, zgodnie z art. 22 uzmp, wymagania jakie musi spełniać członek zarządu.

(akta kontroli str. 13-24)

Pierwsze posiedzenie RN odbyło się w dniu 7 listopada 2023 r. i podjęta została między innymi uchwała w sprawie zatwierdzenia Regulaminu postępowania kwalifikacyjnego na stanowisko członka zarządu spółki, wszczęcia postępowania kwalifikacyjnego oraz ustalenia treści ogłoszenia o postępowaniu kwalifikacyjnym. Na posiedzeniu w dniu 16 listopada 2023 r. RN otworzyła jedyne zgłoszenie, które wpłynęło do Spółki na stanowisko wiceprezesa zarządu spółki, stwierdziła że wszystkie wymagane dokumenty zostały złożone oraz zaproponowała zagadnienia i zakres merytoryczny do przeprowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej, która miała się odbyć 24 listopada 2023 r. W protokole z przeprowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej zapisano stwierdzenie Rady Nadzorczej, że kandydat posiadał odpowiednie predyspozycje, umiejętności i wiedzę gwarantujące prawidłowe wykonywanie powierzonych obowiązków na stanowisku Wiceprezesa Zarządu Spółki. Do protokołu załączono arkusze oceny kandydata przez poszczególnych członków RN oraz zbiorczy arkusz oceny kandydata. Ocenie podlegały odpowiedzi na pytania z zakresu zagadnień wskazanych w ogłoszeniu dotyczącym postępowania kwalifikacyjnego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Spółki.

W uchwale Rady Nadzorczej z 28 listopada 2023 r. zapisano, że RN postanowiła przedłożyć ZW rekomendację powołania pana Michała Kowalskiego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Spółki.

(akta kontroli str. 124-136, 162-170, 174-199)

Na posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 9 stycznia 2024 r. Wiceprezes RSSI poinformował RN, iż konieczne jest powołanie drugiego członka zarządu. Na mocy uchwały RN nr 4/01/24 z 30 stycznia 2024 r. wszczęto postępowanie kwalifikacyjne na stanowisko Członka Zarządu Spółki do spraw operacyjnych, ustalono treść ogłoszenia o postępowaniu kwalifikacyjnym oraz zobowiązano Zarząd do opublikowania treści ogłoszenia na stronie internetowej Spółki oraz na renomowanym portalu z ogłoszeniami o pracę. Na posiedzeniu RN w dniu 3 kwietnia 2024 r. dokonano otwarcia dziewięciu zgłoszeń, które wpłynęły do Spółki na stanowisko Członka Zarządu, dokonano ich oceny pod kątem formalnym i stwierdzono, że dwa z nich nie spełniają wymagań formalnych. W dalszej części posiedzenia RN uznała, że wobec braku przychodów w okresie styczeń-marzec 2024 r. zatrudnienie członka zarządu nadmiernie obciąży budżet Spółki i w związku z powyższym postanowiła nie rekomendować zatrudnienia drugiego członka zarządu i przekazać zgłoszenia kandydatów ZW celem podjęcia decyzji. W trakcie posiedzenia RN została poinformowana przez Dyrektora Departamentu Nadzoru nad Spółkami KOWR o otwarciu likwidacji Spółki z dniem 3 kwietnia 2024 r. wobec czego RN postanowiła unieważnić postępowanie kwalifikacyjne na stanowisko członka zarządu.

(akta kontroli str. 217-219, 227, 241-248)

4. Uchwałami NZW nr 2 i nr 3 z 2 listopada 2022 r. ustalono zasady wynagradzania i wysokości wynagrodzenia Prezesa i Wiceprezesa Zarządu Spółki. Zgodnie z treścią uchwał wynagrodzenie składa się z części stałej stanowiącej wynagrodzenie miesięczne podstawowe oraz części zmiennej stanowiącej wynagrodzenie

uzupełniające za rok obrotowy spółki. Wynagrodzenie stałe Prezesa Zarządu stanowiło pięciokrotność (tj. 22.018,90 zł), a Wiceprezesa Zarządu 4,9-krotność (tj. 21.578,52 zł) podstawy wymiaru, o której mowa w art. 1 ust. 3 pkt 11 ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami⁸ (dalej: uzkw). Wynagrodzenie uzupełniające za rok obrotowy spółki uzależnione zostało od realizacji celów zarządczych i miało wynosić do 50% wynagrodzenia podstawowego Prezesa i Wiceprezesa Zarządu w poprzednim roku obrotowym. Wysokość tej części wynagrodzenia miała być określona uchwałami ZW, pod warunkiem zrealizowania przez Prezesa i Wiceprezesa Zarządu celów zarządczych na dany rok obrotowy. W uchwałach zapisano ponadto, że Prezesowi i Wiceprezesowi Zarządu udostępniony zostanie między innymi samochód, telefon komórkowy i komputer przenośny.

(akta kontroli str. 1279-1318, 1598-1601)

W dniu 27 października 2023 r. NZW podjęło uchwały ustalające wynagrodzenie dla członków RN jako iloczyn podstawy wymiaru, o której mowa w art. 1 ust. 3 pkt 11 uzkw oraz mnożnika 1. Uchwalono również, że Przewodniczącemu RN przysługuje podwyższone wynagrodzenie o 10% w stosunku do wyżej określonej kwoty.

(akta kontroli str. 310-326)

[...] ⁴

(akta kontroli str. 1236, 1737-1748, 2176-2177)

Członkowie Zarządu, Likwidator oraz członkowie RN otrzymali wynagrodzenie w kwotach określonych w opisanych wyżej uchwałach NZW. Przewodniczący RN pobierał wynagrodzenie w wysokości wynagrodzenia pozostałych członków RN.

(akta kontroli str. 1705-1709)

Członkowie RN poza wynagrodzeniem nie otrzymywali innego świadczenia. Członkowie Zarządu i Likwidator mieli zawarte umowy o przekazanie do użytkowania samochodu służbowego. Ponadto Spółka zawarła umowy ubezpieczenia odpowiedzialności z tytułu zarządzania Spółką. Nie były zawierane umowy o zakazie konkurencji.

(akta kontroli str. 1705-1709, 1749-1954)

5. Rada Nadzorcza powołana została 27 października 2023 r. Od pierwszego posiedzenia, które odbyło się 7 listopada 2022 r. RN zapoznawała się z sytuacją Spółki, którą po dokonaniu analizy ekonomicznej oceniła jako złą, zagrażającą płynności finansowej, borykającą się z wieloma problemami wynikającymi ze złych decyzji biznesowych Zarządu, polegających przede wszystkim na zawarciu niekorzystnych umów, których wynikiem była księgowa strata brutto wykazana w przekazanym RN wstępnym sprawozdaniu finansowym za 2023 r. w wysokości – 161.608,8 tys. zł. Zdaniem Rady Nadzorczej interes Spółki nie został odpowiednio zabezpieczony przez Zarząd. Na powyższe RN nie miała wpływu, gdyż w okresie zawierania umów organ ten nie był jeszcze powołany. O sytuacji w Spółce Rada Nadzorcza poinformowała KOWR w notatkach służbowych skierowanych do Dyrektora Generalnego z 7 i 23 lutego 2024 r. wskazując między innymi na konieczność:

- zmiany Aktu założycielskiego w taki sposób, aby RN oraz jedyny wspólnik (KOWR) wyrażali zgodę na zawarcie wszelkich umów, których wartość

⁸ Dz. U. z 2020 r. poz. 1907, ze zm.

przekracza kwotę: 100 tys. zł - zgoda Rady Nadzorczej, 5.000 tys. zł - zgoda KOWR;

- zintensyfikowania działań w zakresie wniesienia przez KOWR do Spółki aportem zakładów produkcyjnych w Regnowie i Stanisławowie lub podjęcie decyzji o ich niewnoszeniu, czego konsekwencją będzie opracowanie nowej Strategii i biznes planu dla Spółki;
- zawiadomienia o podejrzeniu pełnienia przestępstwa przez Zarząd Spółki w związku z zawarciem umów z [...]⁴ oraz umowy z [...]⁴.

W notatce służbowej z 23 lutego 2024 r. RN poinformowała Dyrektora Generalnego KOWR o złożeniu w dniu 21 lutego 2024 r. zawiadomienia do Prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez Zarząd Spółki. Zdaniem RN przestępstwo to polegało na nadużyciu posiadanych uprawnień i świadomym działaniu polegającym na wyprowadzeniu majątku RSSI, co może spowodować wyrządzenie Spółce i Wspólnikowi posiadającemu 100% udziałów w Spółce szkody majątkowej w wysokości 129.828,5 tys. zł.

(akta kontroli str. 1356-1376, 1719-1733)

Na posiedzeniu w dniu 14 lutego 2024 r. Rada Nadzorcza zobowiązała Zarząd do zintensyfikowania rozmów z KOWR celem podjęcia decyzji w zakresie wniesienia aportem do Spółki zakładów Regnów i Stanisławów.

(akta kontroli str. 230-232)

Wiceprezes Zarządu RSSI Michał Kowalski wyjaśnił: „(...) odbyłem spotkanie z Dyrektorem Oddziału Terenowego KOWR w Łodzi, gdzie otrzymałem listę czynności do wykonania, również zostały przygotowane dokumenty niezbędne do przeprowadzenia tej operacji, następnie przekazane do KOWR. W tym zakresie decyzje podejmował KOWR, a nie Zarząd spółki.”

(akta kontroli str. 2179-2185)

Dyrektor Generalny KOWR wyjaśnił, że Oddział Terenowy KOWR (OT KOWR) w Łodzi pismem z 15 lutego 2024 r. kontynuując rozpoczętą procedurę, zwrócił się z wnioskiem o zaopiniowanie protokołów z przyjęcia operatów szacunkowych po ich aktualizacji. Jednocześnie OT KOWR w Łodzi poinformował, że po uzyskaniu pozytywnej opinii, Oddział niezwłocznie wystąpi do Dyrektora Generalnego KOWR z wnioskiem o udzielenie pełnomocnictwa do wniesienia mienia Zasobu do Spółki i objęcia udziałów w RSSI.

(akta kontroli str. 1565)

Na posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 14 lutego 2024 r. członek RN zgłosił wniosek o zobowiązanie Zarządu do zwołania Zgromadzenia Wspólników Spółki, na którym podjęta miałyby być uchwała zmieniająca Akt założycielski Spółki poprzez dodanie obowiązku uzyskania przez Zarząd uprzedniej zgody:

- Rady Nadzorczej na zawarcie jakiegokolwiek umowy lub złożenie jakiegokolwiek oświadczenia woli w imieniu Spółki, jeżeli wysokość wynagrodzenia lub świadczenia przewidzianego w umowie lub w oświadczeniu woli przekracza 500 tys. zł w stosunku rocznym a także zaciągnięcie jakiegokolwiek zobowiązania o wartości przekraczającej 500 tys. zł,
- Zgromadzenia Wspólników na zawarcie jakiegokolwiek umowy lub złożenie jakiegokolwiek oświadczenia woli w imieniu Spółki, jeżeli wysokość wynagrodzenia lub świadczenia przewidzianego w umowie lub w oświadczeniu woli przekracza 5.000 tys. zł złotych w stosunku rocznym a także zaciągnięcie jakiegokolwiek zobowiązania o wartości przekraczającej 5.000 tys. zł.

Do momentu postawienia Spółki w stan likwidacji, Zarząd nie zwołał Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników w celu zmiany Aktu założycielskiego mimo zgłoszonego przez Radę Nadzorczą wniosku w tym zakresie. Szerzej zostało to przedstawione w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 230-232)

W dniu 5 lutego 2024 r. KOWR, na podstawie posiadanych dokumentów, złożył zawiadomienie do Prokuratury o popełnieniu przestępstwa z art. 296 Kodeksu karnego⁹ przez członków zarządu RSSI.

(akta kontroli str. 1617-1627)

Członkowie Rady Nadzorczej zostali poinformowani o złożeniu w dniu 5 lutego 2024 r. przez KOWR zawiadomienia do Prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa przez członków zarządu RSSI.

Na posiedzeniu RN w dniu 9 stycznia 2024 r. a następnie w dniu 30 stycznia 2024 r. Rada Nadzorcza zobowiązała Zarząd RSSI do przedstawienia opinii prawnej w zakresie zawartych przez Spółkę umów w okresie od jej powstania do końca 2023 r. Wskazano również, że opinia winna przedstawiać ocenę zasadności roszczeń w stosunku do Spółki, jak i roszczeń Spółki wobec kontrahentów, a także ustalenia, czy podpisanie umów w tym okresie nie było działaniem na szkodę Spółki. Zarząd był w posiadaniu opinii prawnej zawierającej wymagane przez RN informacje nt. Spółki (dalej zwany Raportem z 27 stycznia 2024 r.), jednak nie przedstawił go Radzie Nadzorczej. Członkowie RN nie zostali z tym Raportem zapoznani, mimo że występowali o informacje w nim zawarte również na kolejnym posiedzeniu RN, tj. w dniu 14 lutego 2024 r. Rada Nadzorcza na posiedzeniu w dniu 28 lutego 2024 r. otrzymała opinię prawną sporządzoną przez adwokata świadczącego dla RSSI usługi pomocy prawnej, która nosiła datę 26 lutego 2024 r. Opinia ta nie zawierała informacji (znajdujących się w Raporcie z 27 stycznia 2024 r.) dotyczących kluczowych umów, jakie RSSI zawarła, tj. umowy operatorskiej z [...] ¹⁴ (dalej zwaną również operatorem) oraz umowy na dostawę konserw mięsnych, warzywnych oraz dań gotowych a także umów na sprzątanie i czyszczenie dzierżawionych zakładów. W ocenie Przewodniczącego RN przedstawionej na posiedzeniu w dniu 28 lutego 2024 r., opinia z 26 lutego 2024 r. była „bezpiermiotowa, lakoniczna i nie odnosiła się do wszystkich umów, (...) w których mogło dojść do możliwości popełnienia przestępstwa z art. 296 KK, czyli działania na szkodę spółki (...). Rada Nadzorcza oczekiwała przygotowania pogłębionej analizy prawnej w wyżej wskazanym zakresie, z uwzględnieniem przede wszystkim potencjalnych negatywnych skutków wynikających z zawarcia i realizacji przedmiotowych umów, ryzyk związanych z zawartymi umowami, trybu zawarcia umów, w tym w kontekście zgód korporacyjnych wynikających z postanowień Aktu Założycielskiego. Oczekiwaniem było dodatkowo, iż analizą będą objęte wszystkie zawarte umowy we wskazanym terminie i co do każdej z umów zostaną przedstawione rekomendacje co do zniwelowania lub wykluczenia potencjalnego ryzyka oraz opinia czy przy zawarciu wybranych umów mogło dojść do złamania prawa (popełnienia przestępstwa).”

Dwóch członków Rady Nadzorczej wyjaśniło, że „na posiedzeniu Rady Nadzorczej w lutym 2024 r. członkowie Rady Nadzorczej pytali Prezesa Michała Kowalskiego czego dotyczyło jego spotkanie w KOWR kilka dni wcześniej, o którym rada dowiedziała się jedynie nieoficjalnie. Prezes Kowalski odpowiedział, że przekazał jedynie ogólne informacje o sytuacji Spółki. Rada Nadzorcza zapytała czy Zarząd Spółki albo KOWR złożył zawiadomienie do prokuratury w sprawie Spółki. Prezes na nie odpowiedział, a

⁹ Dz.U. 2024 poz. 17, ze zm.

p. mec. (...) wtrącił, że został wydany zakaz informowania Rady Nadzorczej w tej sprawie. Pomimo sprzeciwu członków rady i dopytywania kto wydał zakaz, żadna informacja nie została radzie udzielona.”

(akta kontroli str. 217-220, 223-225, 230-232, 235-238, 1381-1382, 1385-1390, 1710-1718)

Szerzej zostało to przedstawione w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W Sprawozdaniu Rady Nadzorczej za rok obrotowy 2023 z dnia 28 czerwca 2024 r., zapisano między innymi, że do dnia sporządzenia sprawozdania RN nie otrzymała od Zarządu Spółki:

- Sprawozdania o wydatkach reprezentacyjnych, a także wydatkach na usługi prawne, usługi marketingowe, usługi w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej oraz usługi doradztwa związanego z zarządzaniem;
- Sprawozdania Zarządu z działalności Spółki w roku obrotowym 2023;
- Sprawozdania finansowego Spółki za rok obrotowy 2023. Wstępne sprawozdanie finansowe za ubiegły rok obrotowy Rada Nadzorcza otrzymała od Zarządu mailowo w dniu 27 marca 2024 r. Przekazane sprawozdanie finansowe było niepełne, nie zawierało informacji dodatkowej, obejmującej wprowadzenie do sprawozdania finansowego oraz dodatkowej informacji i objaśnień, a także zestawień zmian w kapitale (funduszu) własnym. Powyższe sprawozdanie było ponadto niepodpisane przez Zarząd. Podczas posiedzenia RN w dniu 3 kwietnia 2024 r., Rada Nadzorcza poinformowana została o otwarciu likwidacji, wprowadzeniu likwidatora, a tym samym o odwołaniu Zarządu, który nie odpowiedział na pytania RN odnośnie do sprawozdania finansowego. Do dnia sporządzania sprawozdania Rady Nadzorczej za rok obrotowy 2023, RN nie otrzymała sprawozdania finansowego podpisanego przez Zarząd;
- Opinii biegłego rewidenta z oceny badania sprawozdania finansowego Spółki za rok obrotowy 2023. W celu zbadania rzetelności przedstawionej sytuacji finansowej Spółki, RN w dniu 9 stycznia 2024 r. wybrała KPW Audytor sp. z o.o. która złożyła jedyną ofertę na badanie i ocenę sprawozdania finansowego za rok 2023 i 2024. Po podjęciu uchwały w sprawie wyboru biegłego, RN zidentyfikowała ryzyko braku niezależności wybranego biegłego rewidenta i w wyniku przeprowadzonego postępowania sprawdzającego, zawarto w dniu 28 maja 2024 r. porozumienie o odstąpieniu od umowy w zakresie badania sprawozdania finansowego a następnie znaleziono nowy podmiot oraz pozyskano wstępną deklarację zakończenia badania sprawozdania finansowego przez niezależnego biegłego rewidenta do 31 lipca 2024 r.¹⁰;
- Wniosku Zarządu w sprawie podziału zysku (pokrycia straty) za 2023 r.

W Sprawozdaniu Rady Nadzorczej za rok obrotowy 2023 z dnia 28 czerwca 2024 r., zapisano, że wobec faktu, iż Zarząd przestał sprawować swój mandat w związku z postawieniem Spółki z dniem 3 kwietnia 2024 r. w stan likwidacji, Rada Nadzorcza nie otrzymała ww. dokumentów do oceny, a zatem uznała, iż wg stanu na dzień 28 czerwca 2024 r. nie jest władna przedstawić Zgromadzeniu Wspólników jakichkolwiek rekomendacji.

(akta kontroli str. 222, 1642-1643, 1659-1666, 1719-1729)

¹⁰ W dniu 28 czerwca 2024 r. Rada Nadzorcza podjęła Uchwałę o wyborze firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego.

Zdaniem NIK postawienie Spółki w stan likwidacji w dniu 3 kwietnia 2024 r. nie zwalnia Zarządu Spółki z niewywiązania się z obowiązku przygotowania, a następnie przekazania wymienionych wyżej dokumentów Radzie Nadzorczej do oceny.

Szerzej zostało to przedstawione w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W Sprawozdaniu RN za rok obrotowy 2023, współpracę z Zarządem w okresie 2023 r. oraz po dniu bilansowym Rada Nadzorcza oceniła negatywnie. Stwierdziła, że Zarząd RSSI między innymi:

- nie realizował mierzalnych celów zarządczych uchwalonych przez Radę Nadzorczą;
- nie przedstawił sprawozdań określonych w art. 219 §3 ksh;
- nie zwołał NZW w celu zmiany umowy Spółki;
- nie opracował procedur w zakresie zamówień i zawierania umów;
- nie przekazywał w terminie informacji o zawartych umowach.

Ostatecznie Rada Nadzorcza RSSI negatywnie zaopiniowała udzielenie absolutorium z wykonania obowiązków Członkom Zarządu Spółki za okres pełnienia przez nich funkcji w Zarządzie Spółki w roku obrotowym 2023, tj.: Marcinowi Kaczmarczykowi – Prezesowi Zarządu i Piotrowi Wyrzykowskiemu – Wiceprezesowi Zarządu a także uznała, iż nie jest władna wydać pozytywnej opinii dotyczącej udzielenia absolutorium z wykonania obowiązków Członka Zarządu RSSI za okres pełnienia przez niego funkcji w Zarządzie Spółki w roku obrotowym 2023, tj. Michałowi Kowalskiemu – Wiceprezesowi Zarządu.

(akta kontroli str. 1719-1729)

Wszyscy członkowie powołani na pierwszą kadencję Rady Nadzorczej złożyli rezygnację z pełnionej funkcji. Dwoje – w 2023 r., pozostali troje z dniem 28 czerwca 2024 r. Na posiedzeniu NZW w dniu 28 czerwca 2024 r. podjęto uchwały w sprawie powołania w skład nowej RN trzech osób.

(akta kontroli str. 1511-1515, 1960-1963)

W Notatce służbowej Zastępcy Dyrektora Generalnego KOWR z 20 marca 2024 r. skierowanej do Dyrektora Generalnego KOWR w części pn. Wnioski wskazano na potrzebę odwołania dotychczasowej Rady Nadzorczej. Zastępca Dyrektora Generalnego KOWR wyjaśnił: „*Zagadnienie odwołania dotychczasowej Rady Nadzorczej powstało w kontekście całokształtu działalności RSSI. Niepokojące fakty dotyczące funkcjonowania RSSI w 2023 roku, uzasadniały konieczność całościowych zmian w działalności Spółki, w tym Rady Nadzorczej.*”

(akta kontroli str. 2162)

6. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników w dniu 3 kwietnia 2024 r. dokonało rozwiązania Rolno-Spożywczej Spółki Inwestycyjnej sp. z o.o. i postawiło ją w stan likwidacji, a następnie powołało Likwidatora uprawnionego do samodzielnego prowadzenia spraw Spółki oraz jej reprezentowania, w tym składania oświadczeń woli i podpisywania w imieniu Spółki wszelkich dokumentów.

(akta kontroli str. 337-340)

Likwidator RSSI podjął następujące działania w okresie od dnia 3 kwietnia 2024 r. do dnia zakończenia kontroli, tj.:

- sporządzony został bilans otwarcia likwidacji, który został pozytywnie zaopiniowany przez RN oraz została dokonana weryfikacja pozycji wynikowych

i bilansowych Spółki wraz z utworzeniem stosownych odpisów aktualizujących oraz rezerw. W wyniku weryfikacji kont bilansowych ustalono, że:

- konta dotyczące rozliczeń ZUS oraz podatku dochodowego od osób fizycznych prezentowały nieprawidłowe saldo na koniec roku obrotowego, jak również na dzień poprzedzający dzień postawienia Spółki w stan likwidacji; salda kont zostały uzgodnione a błędne księgowania list płac poprawione;
- saldo rozliczeń z [...]⁴ było nieprawidłowe, ze względu na brak ujęcia w księgach faktur na łączną wartość brutto 248,2 tys. zł; saldo zostało ustalone i potwierdzone z [...]⁴;
- na koniec roku obrotowego nie została zaksięgowana rezerwa na koszty niewykorzystanych urlopów; brakujące księgowania zostały ujęte w systemie;
- zakupy związane ze środkami trwałymi zostały ujęte w księgach jako usługi obce a nie jako środki trwałe; błędne księgowania zostały poprawione w systemie księgowym, w tym wprowadzenie środków trwałych do ewidencji.

Ponadto:

- dokonano weryfikacji sald należności i zobowiązań oraz towarów znajdujących się w magazynie w Regnowie, oraz zaksięgowano odpisy aktualizujące wartość należności oraz towarów;
 - utworzono rezerwy na koszty postępowań sądowych oraz koszty likwidacji;
 - dokonano zmiany uprawnień w bankowości elektronicznej;
 - wdrożono w spółce od 11 kwietnia 2024 r. proces weryfikacji rachunków bankowych kontrahenta na białej liście podatników dla realizacji płatności elektronicznych i zapłat zobowiązań powyżej 15 tys. zł.
- podjęto działania związane z ograniczeniem zatrudnienia w Spółce i osiągnięciem liczby osób zatrudnionych na poziomie mniejszym niż 20 osób, renegocjowano umowy o pracę, celem zmniejszenia kosztów zatrudnienia oraz postanowiono kontynuować działania w zakresie zmniejszenia poziomu zatrudnienia i jego dostosowania do aktualnej sytuacji Spółki;
 - zdecydowano, że pracownicy i osoby współpracujące, którzy wykorzystują samochody służbowe do celów prywatnych, będą mieli potrącaną kwotę ryczałtową 400 zł miesięcznie na podstawie podpisanych oświadczeń;
 - wypowiedziano szereg umów o współpracy i współpracy handlowej;
 - renegocjowano warunki umowy poprzez obniżenie wynagrodzenia za usługi prawne, usługi z obszaru IT i obsługę księgową przy jednoczesnym zabezpieczeniu interesów Spółki m.in. poprzez wprowadzenie reżimu odpowiedzialności usługobiorcy na zasadzie ryzyka;
 - podpisano z [...]⁴ dokument, w którym kontrahent potwierdził brak roszczeń prawnych i finansowych wobec RSSI, dzięki czemu Spółka uniknęła wypłaty wynagrodzenia za przechowywanie towarów w wysokości 466,7 tys. zł;
 - podpisano z [...]⁴ dokument, w którym strony potwierdziły, że umowa składu z dnia 18 września 2023 r. ustała z dniem 23 listopada 2023 r., dzięki czemu

Spółka uniknęła wypłaty wynagrodzenia za przechowywanie towarów w wysokości 1.164,3 tys. zł;

- podjęto decyzję o wypowiedzeniu umowy doradczej na wsparcie w zakresie pozyskania środków z KPO. Jako że RSSI postawiona została w stan likwidacji, przyjęto że Spółka nie spełni wymagań formalnych konkursu bowiem nie będzie mogła zagwarantować trwałości projektu;
- zrezygnowano z członkostwa w Izbie Przemysłowo – Handlowej Polska Azja;
- zawarto porozumienie z [...]⁴ zamykające spór dotyczący rozliczenia należności w związku ze zrealizowanymi pracami na rzecz Spółki;
- wypowiedziano umowę najmu części powierzchni biurowej przy ul. Świętokrzyskiej w Warszawie - około 160 m². Szacowana oszczędność od lipca 2024 r., to około 14 tys. miesięcznie. W związku z powyższym rozpoczęto renegocjacje dotyczące umowy z [...]⁴ w zakresie wysokości opłaty za sprzątanie biura;
- zawarto porozumienie o rozwiązaniu z dniem 15 lipca 2024 r. umowy z OT KOWR w Łodzi na dzierżawę magazynu w Stanisławowie, gdyż powierzchnie magazynowe nie były wykorzystywane w bieżącej działalności Spółki, w związku z tym rozwiązano umowy w zakresie mediów związane z wynajmowanym obiektem;
- podjęto działania w zakresie weryfikacji ilości posiadanych wózków widłowych i ustalenia okresu najmu niezbędnego do zapewnienia ciągłości działania procesów w magazynie w Regnowie;
- podjęto próbę cesji praw, wynikających z zawartych umów najmu (6 umów) i leasingu samochodów (3 umowy), ewentualnie zakończenie ich obowiązywania i renegocjacji kar umownych z nich wynikających;
- wykonano wycenę dwóch samochodów spółki w celu ich sprzedaży na warunkach rynkowych;
- wystapiono, stosownie do treści § 17 ust. 2 umowy Spółki do Zgromadzenia Wspólników, po otrzymaniu pozytywnej opinii Rady Nadzorczej, o podjęcie uchwały w sprawie ustalenia zasad przetargu lub aukcji zbywania składników aktywów trwałych, w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, o wartości rynkowej przekraczającej 0,1% sumy aktywów w rozumieniu ww. ustawy, ustalonych na podstawie ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego, chyba, że wartość rynkowa zbywanych składników nie przekracza 20 tys. zł. Czynności związane ze sprzedażą samochodów lub mienia w postaci wyposażenia biurowego mają zostać podjęte po podjęciu ww. uchwały;
- umieszczono w Monitorze Sądowym i Gospodarczym ogłoszenie wzywające wierzycieli Spółki, aby zgłosili swe wierzytelności w terminie trzech miesięcy od daty ogłoszenia na adres Spółki;
- rekomendowano KOWR, z uwagi na rozpoczęty proces likwidacji Spółki, odstąpienie od wniesienia aportem dzierżawionych magazynów;
- na bieżąco informowano RN o postępach związanych z czynnościami likwidacyjnymi;
- podejmowano działania mające na celu: odtworzenie stanu faktycznego stanowiącego tło zawartych umów, a także przebieg procesu decyzyjnego, co niejednokrotnie było utrudnione z uwagi na braki w dokumentacji. Proces ten był

rociągnięty w czasie ze względu na stopień skomplikowania umów, a także podejmowanie prób pozasądowego zakończenia sporów;

- podejmowano próby pozasądowego rozwiązania sporu, w szczególności w sprawach, gdzie Spółka była wierzycielem. W przypadku, gdyby okazało się to niemożliwe lub niecelowe, planowano w pierwszej kolejności zwrócić się o zapewnienie Spółce zastępstwa procesowego przez Prokuratorię Generalną RP. (W dniu 26 czerwca 2024 r. wpłynęło do Spółki pismo z Prokuratury Generalnej RP informujące, że Prokuratura nie udzieli zastępstwa procesowego Spółce bowiem Spółka – pomimo, że jej właścicielem jest KOWR – nie znajduje się na liście podmiotów wskazanych w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 maja 2017 r. w sprawie zakresu i trybu współdziałania Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej i Prezesa Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej z innymi podmiotami przy wykonywaniu zadań¹¹. Wobec powyższego postanowiono podjąć działania zmierzające do wyboru kancelarii prawnej w ramach konkursu ofert, przy jednoczesnym uzyskaniu stosownych zgód korporacyjnych);
- 28 czerwca 2024 r. podpisano aneks nr 1 do umowy sprzedaży produktów z dnia 20 listopada 2023 r. zawartej z [...] ⁴ określający harmonogram spłaty wierzycelności Sprzedającemu (RSSI). Jednocześnie celem zabezpieczenia płatności wynikających z aneksu, [...] ⁴ zobowiązała się do 31 lipca 2024 r. otworzyć zastrzeżony rachunek;
- podjęto czynności w celu uzyskania klauzuli wykonalności przeciwko [...] ⁴, z którym w dniu 15 stycznia 2023 r. Spółka zawarła umowę pożyczki na kwotę [...] ⁴ oprocentowaną wg stawki 1,5% w skali roku z terminem spłaty do dnia 31 stycznia 2024 r. W dniu 26 czerwca 2024 r. został złożony do Sądu Rejonowego w Skierniewicach wniosek o nadanie klauzuli wykonalności, co do obowiązku zapłaty przez dłużnika kwoty [...] ⁴ oraz kosztów postępowania klauzulowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych;
- przeprowadzono w dniu 15 maja 2024 r. spotkanie mediacyjne z [...] ⁴. Strony nie doszły do porozumienia, w związku z powyższym w dniu 22 maja 2024 r. RSSI wypowiedziała kontrahentowi w trybie natychmiastowym umowę operatorską oraz udzielone zlecenia i zobowiązała ją do zwrotu udzielonych w ramach tych zleceń zaliczek w łącznej kwocie 24.663,9 tys. zł;
- zaplanowano spotkanie na dzień 24 czerwca 2024 r. z przedstawicielami firmy [...] ⁴, z którą RSSI zawarła umowę na dostawę konserw mięsnych, warzywnych oraz dań gotowych zakupionych za kwotę [...] ⁴. Z przyczyn leżących po stronie kontrahenta do spotkania nie doszło;
- wezwano w dniu 30 kwietnia 2024 r. [...] ⁴ do zapłaty należności w wysokości 135,4 tys. zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych. Należność wynikała z zawartej umowy najmu części nieruchomości położonej w Regnowie¹². Podjęto próbę ugodowego zakończenia sporu. Wobec faktu, że [...] ⁴ odmawia spłaty należności, obecnie trwa kompletowanie materiałów do pozwu;

¹¹ Dz.U. z 2023 r. poz. 798.

¹² [...] ⁴ zawarł w dniu 18 listopada 2021 r. umowę najmu z syndykiem masy upadłości części nieruchomości położonej w Regnowie, którą od syndyka kupił KOWR w dniu 16 listopada 2022 r. RSSI zawarła w dniu 4 stycznia 2023 r. z OT KOWR umowę dzierżawy przedmiotowej nieruchomości. Zgodnie z §5 ust. 3 umowy dzierżawy RSSI wstąpiła w wynikające z umowy najmu prawa i obowiązki wynajmującego, a co za tym idzie RSSI przysługiwało prawo pobierania czynszu najmu.

- zlecono analizę i badanie magazynowanych towarów. Trwają prace nad ustaleniem koncepcji sprzedaży towarów w najszybszym możliwym okresie z jak najmniejszą stratą dla Spółki;
- przedłużono polisę z zakresu ubezpieczenia mienia na kolejny okres;
- dokonano weryfikacji posiadanego sprzętu komputerowego, aparatów telefonicznych oraz mebli i dostosowania ich ilości do potrzeb Spółki. Sprzęt, który nie był użytkowany został przeznaczony do sprzedaży na warunkach rynkowych. Likwidator oczekuje podjęcia uchwały przez Zgromadzenie Wspólników, aby mógł podjąć działania w zakresie sprzedaży ww. sprzętu.

(akta kontroli str. 1525-1528, 1537, 1644-1692, 1699-1700, 1976-1978, 2007-2153, 4216-4218)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Zarząd RSSI nie zrealizował celów zarządczych Spółki określonych w biznes planie na 2023 r., tj. nie opracował i nie wdrożył polityki inwestycyjnej, w tym zasad zarządzania ryzykiem Spółki, określenia procedur zakupowych stosowanych przez RSSI, w tym procedur zakupu specjalistycznych usług z zakresu analiz oraz przygotowania i obsługi transakcji kapitałowych, a także polityki ładu korporacyjnego RSSI.

Prezes Zarządu RSSI wyjaśnił, że zgodnie z założeniami zawartymi w biznes planie, rok 2023 miał być pierwszym rokiem działalności spółki RSSI, tym samym do końca roku powinny być przygotowane i wdrożone niezbędne dokumenty do funkcjonowania podmiotu, dlatego też od stycznia 2023 r. sukcesywnie były opracowywane i wdrażane dokumenty i procedury. Wyjaśnił ponadto, że na ostatnim w czasie jego obecności w Spółce posiedzeniu zarządu, miały zostać przyjęte w drodze uchwały opracowane dokumenty, po czym wdrożone. Z powodu braku możliwości uczestnictwa przez Wiceprezesa, posiedzenie zarządu nie odbyło się w zaplanowanym terminie i opracowane dokumenty nie zostały wdrożone.

(akta kontroli str. 1631)

Wiceprezes Zarządu Piotr Wyrzykowski wyjaśnił, że wszystkie powyższe dokumenty zostały zlecone do utworzenia do końca 2023 r. prawnikowi Spółki oraz nowo zatrudnionej Dyktor Finansowej. Stwierdził ponadto, że odszedł ze Spółki 8 grudnia 2023 r. i nie zna stanu aktualnego dotyczącego dokumentacji w RSSI.

(akta kontroli str. 1541, 1548)

Dyktor Finansowa wyjaśniła, że nigdy nie powierzono jej zadania opracowania polityki inwestycyjnej, w tym zasad zarządzania ryzykiem Spółki, procedury zakupowej stosowanej przez RSSI, w tym procedury zakupu usług specjalistycznych z zakresu analiz oraz przygotowania i obsługi transakcji kapitałowych a także polityki ładu korporacyjnego RSSI.

(akta kontroli str. 2170-2173)

Wiceprezes Zarządu Michał Kowalski wyjaśnił: „Wiceprezesem Zarządu spółki RSSI zostałem w dniu 6 grudnia 2023 r., pierwszą z podjętych decyzji było zlecenie przeprowadzenia audytu spółki wraz z opracowaniem niezbędnej dokumentacji i ewentualnym wdrożeniem prawidłowych procesów wynikających z audytu. Pierwsze zapytanie ofertowe nie wyłoniło oferenta, który podjąłby się (nie złożono żadnych ofert) powyższego zadania. Dopiero drugie zapytanie ofertowe wyłoniło podmiot, który również miał sporządzić dokumentację, procedury jak również

wdrożyć prawidłowe procesy zarządzania w spółce. Jednakże ze względu na podjęcie uchwały o likwidacji spółki nie mam wiedzy co do realizacji powyższego zadania przez wybranego oferenta. Nie mam wiedzy z jakiego powodu spółka do dnia objęcia przeze mnie funkcji nie sporządziła dokumentów podanych w zapytaniu.”

(akta kontroli str. 1636, 1638)

Likwidator Spółki wyjaśnił, że nie dysponuje wiedzą historyczną pozwalającą odpowiedzieć na pytanie o przyczyny braku opracowania i wdrożenia tych dokumentów.

(akta kontroli str. 887-890)

Zdaniem NIK brak określenia i wdrożenia powyższych zasad i procedur umożliwił Zarządowi podjęcie szeregu złych decyzji biznesowych i zawarcie niekorzystnych umów bez należytego zabezpieczenia interesów majątkowych Spółki, których konsekwencją była strata netto, która wg bilansu otwarcia likwidacji sporządzonego na 2 kwietnia 2024 r. wynosiła 166.101,6 tys. zł.

2. Zarząd nie przedstawił Radzie Nadzorczej istotnych informacji i dokumentów o stanie Spółki, co było niezgodne z art. 219 §4, §4¹ i §4² ksh. Mimo zwrócenia się przez Radę Nadzorczą już w dniu 9 stycznia 2024 r. do Zarządu o sporządzenie i przedstawienie opinii prawnej w zakresie zawartych przez Spółkę umów w okresie od momentu powstania Spółki do końca 2023 r. i ponawiania tego przez Radę Nadzorczą na kolejnych posiedzeniach, Zarząd nie przedstawił Radzie Nadzorczej wszystkich informacji o stanie Spółki wynikających z Raportu z 27 stycznia 2024 r. sporządzonego na zlecenie RSSI przez adwokata świadczącego dla Spółki usługi pomocy prawnej. Treść tego raportu posłużyła KOWR do złożenia zawiadomienia do Prokuratury Rejonowej o możliwości popełnienia przestępstwa przez Zarząd RSSI.

Opinia prawna, sporządzona przez adwokata świadczącego dla RSSI usługi pomocy prawnej, którą na posiedzeniu w dniu 28 lutego 2024 r., Rada Nadzorcza ostatecznie otrzymała, nosiła datę 26 lutego 2024 r. Opinia ta nie zawierała informacji (znajdujących się w Raporcie z 27 stycznia 2024 r.) odnośnie do kluczowych umów, jakie RSSI zawarła, tj. umowy operatorskiej z [...] ⁴ oraz umowy na dostawę konserw mięsnych, warzywnych oraz dań gotowych z firmą [...] ⁴ a także umów na sprząatanie i czyszczenie dzierżawionych zakładów zawartych z firmą [...] ⁴. Jak podano w protokole z posiedzenia RN z dnia 28 lutego 2024 r. „W ocenie Przewodniczącego RN (...) przedstawiona opinia jest bezprzedmiotowa, lakoniczna i nie odnosi się do wszystkich umów, o których analizę prawną RN wystąpiła, w szczególności umów (...), w których mogło dojść do możliwości popełnienia przestępstwa z art. 296 KK, czyli działania na szkodę Spółki.(...)”

(akta kontroli str. 217-220, 223-225, 230-232, 235-238, 1381-1382, 1385-1390, 1710-1718)

Zastępca Dyrektora Generalnego KOWR wyjaśnił, że Zgromadzenie Wspólników jako organ nadrzędny nie był zobowiązany do zasięgnięcia opinii lub konsultowania się z Radą Nadzorczą w sprawie złożenia zawiadomienia do prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa przez zarząd RSSI, nie był także zobowiązany do przekazania do wiadomości Radzie Nadzorczej RSSI złożonego pismem 5 lutego 2024 r. zawiadomienia do prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa przez zarząd RSSI wraz z załącznikami, w tym Raportu z 27 stycznia 2024 r. sporządzonego na zlecenie RSSI.

(akta kontroli str. 2161-2162)

Wiceprezes Zarządu RSSI Michał Kowalski podał przyczyny nieprzedstawienia informacji w zakresie wszystkich podejmowanych działań oraz wykrytych nieprawidłowości zawartych w Raporcie z 27 stycznia 2024 r., jednak zdaniem NIK nieujawnienie przez Wiceprezesa Zarządu istotnych informacji przed organem Spółki, tj. Rady Nadzorczej, której obowiązkiem było sprawowanie nadzoru nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności, było działaniem nierzetelnym i niezgodnym z art. 219 §4, §4¹ i §4² ksh.

(akta kontroli str. 2179-2183)

3. Zarząd nie zwołał Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników, o co wnioskowała Rada Nadzorcza, w celu zmiany umowy Spółki poprzez dodanie obowiązku uzyskania przez Zarząd uprzedniej zgody Rady Nadzorczej lub Zgromadzenia Wspólników na zawarcie jakiejkolwiek umowy lub zaciągnięcie jakiegokolwiek zobowiązania o wartości przekraczającej odpowiednio 500 tys. zł i 5.000 tys. zł, co było niezgodne z § 16 ust. 3 Aktu założycielskiego, który stanowi, że NZW zwołuje Zarząd z własnej inicjatywy albo na pisemne żądanie Wspólnika.

Wiceprezes Zarządu RSSI Michał Kowalski wyjaśnił: „*zgodnie z art. 219 § 2 k.s.h. nie byłem zobowiązany do wykonania takiego wniosku. Oprócz powyższego podjąłem w tym zakresie rozmowy z Departamentem Nadzoru nad Spółkami KOWR co do ewentualnej daty zwołania Zgromadzenia Wspólników bez odzewu ze strony KOWR, co do ewentualnych zmian w umowie spółki. KOWR na tym etapie nie był zainteresowany wprowadzeniem proponowanych przez Radę Nadzorczą zmian.*”

(akta kontroli str. 2179-2184)

Zdaniem NIK niedoprowadzenie przez Zarząd do zwołania Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników w celu zmiany umowy Spółki w powyższym zakresie było działaniem niezgodnym z § 16 ust. 3 Aktu założycielskiego i nierzetelnym, szczególnie mając na względzie działania poprzedniego Zarządu, który nie mając organu nadzoru w postaci RN, a także nie mając obowiązku uzyskania takiej zgody od ZW, zawarł szereg niekorzystnych dla Spółki umów.

4. Zarząd RSSI zawarł umowę z [...] ⁴ na wykonanie analizy związanej z rynkiem owoców miękkich w sezonie zbiorów 2023 z wynagrodzeniem ryczałtowym [...] ⁴ netto. Umowa zawarta z terminem realizacji na dwa miesiące. W umowie określono, że wynagrodzenie zostanie wypłacone w czterech ratach – po [...] ⁴, a pierwsza rata wypłacona zostanie w dniu zawarcia umowy, tj. 14 lipca 2023 r., którą dokonano w dniu 21 lipca 2023 r. Na podstawie powyższej umowy zostały sporządzone analizy podmiotu zajmującego się obrotem na rynku zbóż, a także sytuacji na rynkach zbóż, jabłek i malin.

Jeden z dokumentów zamieszczonych w analizie sporządzonej na podstawie powyższej umowy, tj. informacja dotycząca firmy zajmującej się skupem zboża, jest niemal identyczny z dokumentem przedstawionym przez osobę świadczącą usługę zlecenia za kwotę 19 tys. zł brutto miesięcznie na rzecz RSSI w zakresie sporządzania badań i analiz w okresie sierpień 2023 r. – styczeń 2024 r. (m. in. wnioski wynikające z tego dokumentu są tożsame z wnioskami wynikającymi z dokumentu przedstawionego na podstawie umowy z [...] ⁴).

(akta kontroli str. 2365-2441, 2768-2944, 2999-3008, 3104-3199, 3249-3282)

Piotr Wyrzykowski Wiceprezes Zarządu RSSI wyjaśnił: „*Spółka RSSI w 2023 roku była w organizacji i była nową spółką w branży nikomu nie znana. Firma [...] ⁴ wymagała od nas zaliczki celem uwiarygodnienia. Wypłacanie zaliczek jest naturalnym działaniem występującym przy podejmowaniu współpracy pomiędzy*

dwoma nowymi podmiotami.” „[...]”⁴ wywiązała się prawidłowo z zawartej umowy. (...) Znam analizę firmy [...]”⁴ dotyczącą firmy (...). Jest przygotowana przez pracownika [...]”⁴.

Wiceprezes Zarządu wyjaśnił również, że na podstawie powyższych analiz planował utworzenie grupy zakupowej i sprzedażowej owoców i zbóż opartej na „technologii blockchain i tokenów użytkowych”. Stwierdził ponadto, że: „(...) z moich własnych wyliczeń wynikało, że już w pierwszym roku funkcjonowania takiej Grupy zwróciłby się koszt wszystkich analiz oraz koszty pobudowania tej platformy. Największą wartością dodaną na współpracy z [...]”⁴ byłaby pomoc polskim rolnikom, którzy otrzymywaliby godziwą cenę za swoje produkty co jest zgodne z celem dla którego spółka RSSI została powołana.”

(akta kontroli str. 1543, 1551-1552)

Zdaniem NIK wnioski zawarte w ww. analizach dotyczących rynku zbóż, jabłek i malin miały charakter ogólnikowy, a opracowanie tych analiz nie przyczyniło się do podjęcia przez Zarząd Spółki korzystnych dla RSSI działań na rynkach zbóż i owoców miękkich, tym bardziej, że umowy handlowe w zakresie obrotu na tych rynkach zostały zawarte przez Spółkę przed sporządzeniem powyższych analiz. Działania Zarządu w powyższym zakresie były nierzetelne i niegospodarne.

5. Zarząd nie podjął skutecznych działań w celu przygotowania i przedstawienia pozostałym organom Spółki sprawozdań, które zgodnie z §30 ust. 1 i §32 Aktu założycielskiego oraz z art. 219 §3 ksh RN miała obowiązek ocenić, tj.:

- sprawozdania o wydatkach reprezentacyjnych, a także wydatkach na usługi prawne, usługi marketingowe, usługi w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej oraz usługi doradztwa związanego z zarządzaniem;
- sprawozdania Zarządu z działalności Spółki w roku obrotowym 2023;
- sprawozdania finansowego Spółki za rok obrotowy 2023 wraz z opinią biegłego rewidenta z oceny badania tego sprawozdania;
- wniosku Zarządu w sprawie podziału zysku (pokrycia straty) za 2023 r.

(akta kontroli str. 1719-1729)

Wiceprezes Zarządu RSSI Michał Kowalski wyjaśnił, że nie przedstawił Radzie Nadzorczej wymienionych wyżej dokumentów do oceny, ponieważ został odwołany z funkcji Wiceprezesa Zarządu przed terminem, kiedy miał ten obowiązek zrealizować.

(akta kontroli str. 2179-2184)

Likwidator wyjaśnił, że 3 kwietnia 2024 r. RSSI została postawiona w stan likwidacji. Do tego dnia Zarząd nie przygotował sprawozdania z działalności Spółki ani sprawozdania finansowego. Brak również pozostałych ww. sprawozdań.

(akta kontroli str. 790-791)

NIK wskazuje, że pomimo postawienia Spółki w stan likwidacji w dniu 3 kwietnia 2024 r., Zarząd miał obowiązek odpowiednio wcześniej przygotować wymienione wyżej dokumenty w celu przedstawienia Radzie Nadzorczej do oceny, które następnie Zarząd przedłożyłby Zgromadzeniu Wspólników w terminie określonym w § 30 ust. 1 i § 32 Aktu założycielskiego Spółki, tj. do końca czwartego miesiąca, liczonego od dnia następnego, po dniu bilansowym. Przed złożeniem ich Zgromadzeniu Wspólników dokumenty te winny być poddane ocenie przez Radę Nadzorczą, która aby je zaopiniować, musiała je otrzymać odpowiednio wcześniej. Wstępne Sprawozdanie finansowe za 2023 r., które Rada Nadzorcza otrzymała od Zarządu w

dniu 27 marca 2024 r. było niepełne i niepodpisane przez Zarząd. Zdaniem NIK brak działania Zarządu w powyższym zakresie był nierzetelny.

Wiceprezes Zarządu RSSI Michał Kowalski wyjaśnił, że wstępne sprawozdanie finansowe za 2023 r., przekazane Radzie Nadzorczej było niepełne „ponieważ był to dopiero projekt. Co do braku podpisu nie jestem w stanie w tym momencie stwierdzić powodu braku podpisu.”

(akta kontroli str. 2179-2184)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia działania Zarządu RSSI w okresie od momentu powołania Spółki do jej rozwiązania i postawienia w stan likwidacji. Zarząd nie realizował celów zarządczych Spółki, nie realizował wniosków Rady Nadzorczej, m. in. nie przekazując RN informacji i dokumentów istotnych dla działalności Spółki, nierzetelnie i niegospodarnie realizował dwie umowy dotyczące sporządzenia analiz na rynkach rolno-spożywczych, a także nie przygotował i nie przedstawił RN do oceny dokumentów sprawozdawczych Spółki za 2023 r. i w konsekwencji dokumenty te nie zostały przedłożone Zgromadzeniu Wspólników. Pozytywnie natomiast NIK ocenia działania, jakie podjął i wykonał Likwidator w okresie od 3 kwietnia 2024 r. do dnia zakończenia kontroli.

OBSZAR

2. Gospodarka finansowa i majątkowa spółki

Opis stanu
faktycznego

Pierwszy rok obrotowy obejmował okres od 14 października 2022 r. do 31 grudnia 2023 r. i stanowił pierwszy okres sprawozdawczy RSSI. Wg bilansu sporządzonego na dzień 2 kwietnia 2024 r. za pierwszy rok obrotowy Spółka osiągnęła przychody netto w kwocie 141.255,9 tys. zł, przy poniesionych kosztach 313.859,2 tys. zł, w tym kosztach działalności operacyjnej 160.960,3 tys. zł i zamknęła rok ujemnym wynikiem finansowym netto w wysokości 166.101,6 tys. zł wykazując stratę na sprzedaży – 19.707,5 tys. zł oraz stratę na działalności operacyjnej – 172.516,8 tys. zł. Wykazana strata na działalności operacyjnej wynikała głównie z utworzonych odpisów aktualizacyjnych składników majątku obrotowego (zapasy, zaliczki, należności) w kwocie 141.092 tys. zł.

Wg danych za okres od 1 stycznia 2024 r. do 2 kwietnia 2024 r. RSSI osiągnęła przychody netto w kwocie 476,1 tys. zł przy poniesionych kosztach 6.913,7 tys. zł. w tym kosztach działalności operacyjnej 3.364,5 tys. zł, wykazując stratę na działalności operacyjnej 5.934,1 tys. zł, stratę na wyniku finansowym netto w wysokości 5.848,5 tys. zł, jak i stratę na sprzedaży w wysokości 2.888,4 tys. zł.

Aktywa RSSI na dzień 31 grudnia 2023 r. wyniosły 47.568,6 tys. zł, a na dzień 2 kwietnia 2024 r. - 41.570,9 tys. zł. (spadek o 12,6%). Aktywa trwałe na dzień 31 grudnia 2023 r. wynosiły 189,6 tys. zł, a na dzień 2 kwietnia 2024 r. - 170,9 tys. zł (spadek o 9,9%). Aktywa obrotowe na dzień 31 grudnia 2023 r. wynosiły 47.388 tys. zł, a na dzień 2 kwietnia 2024 r. - 41.400 tys. zł (spadek o 12,5%) W aktywach obrotowych zapasy stanowiły odpowiednio: 25.128,9 tys. zł i 21.140,6 tys. zł, krótkoterminowe aktywa finansowe odpowiednio: 12.990,6 tys. zł i 12.934,3 tys. zł (udzielone pożyczki, środki w kasie i na rachunkach, krótkookresowe rozliczenia międzyokresowe).

W Sprawozdaniu biegłego rewidenta z badania RSSI Sp. z o.o. w likwidacji z dnia 29 lipca 2024 r. wydano opinię, że sprawozdanie z działalności Spółki zostało sporządzone zgodnie z art. 49 ustawy o rachunkowości oraz że jest zgodne z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym.

(akta kontroli str. 1979-1982, 3435-3437)

W pierwszym roku działalności Spółka według biznes planu miała skupić się na działaniach organizacyjnych, a w kolejnych - na działaniach inwestycyjnych. Zgodnie z pierwotnym biznes planem, RSSI nie posiadała nieruchomości własnych, biznes plan nie przewidywał też wieloletnich planów inwestycyjnych dotyczących inwestycji, modernizacji i remontów. Zgodnie z przyjętymi w aktualizacji biznes planu w grudniu 2023 r. założeniami, wniesienie aportem zakładów w Regnowie i Stanisławowie miał być działaniem zbieżnym z profilem działalności Spółki. RSSI miała uzyskiwać przychody ze sprzedaży od roku 2025 1.500 tys. zł, aby w latach 2028-2031 osiągnąć poziom 5.500 tys. zł. Aktualizacja biznes planu zakładała wniesienie przez KOWR aportem do RSSI zakładów w Stanisławowie i Regnowie. Dopiero po ich wniesieniu aportem do Spółki zakładano opracowanie szczegółowych planów w tym zakresie, a działalność operacyjna RSSI miała opierać się głównie na bazie funkcjonowania tych zakładów. Były Wiceprezes RSSI Piotr Wyrzykowski wyjaśnił, że: *„Działania RSSI w tym zakresie miały na celu uporządkowanie rynku rolno-spożywczego w ten sposób, żeby polscy producenci mogli otrzymywać rynkową godziwą cenę za swoje produkty. Miała temu służyć baza magazynowa w Regnowie i Stanisławowie. Zarząd nie formalizował tych założeń w formie dokumentów, prowadzone natomiast były rozmowy w celu uzyskania wsparcia z kierownictwem resortu i producentami rolnymi. Założeniem działalności Spółki w przyszłych latach było to, że umowy operatorskie nie były zawierane na wyłączność. Umowa (...) została zawarta do 2030 r. z rocznym okresem wypowiedzenia bez dodatkowych kar z tego tytułu. Ponadto docelowo spółka RSSI po osiągnięciu odpowiedniego doświadczenia i potencjału zrezygnowałaby z usług operatorów realizując swoje zadania we własnym zakresie.”*

(akta kontroli str. 341-480, 600-787)

Na podstawie zawartych w styczniu 2023 r., umów dzierżawy z OT KOWR w Łodzi, RSSI dysponowała dwoma zakładami przetwórczymi w Regnowie (budynek o powierzchni 27.498,24 m² posadowiony na działce o powierzchni 6,79 ha) i Stanisławowie (budynek o powierzchni użytkowej 19.154,40 m² posadowiony na działce o powierzchni 5,05 ha). Umowy te dotyczyły dwóch nieruchomości po nieczynnych przez sześć lat zakładach produkcji owocowo-warzywnej, przeznaczonych do przemysłowego magazynowania i sortowania owoców, głównie jabłek. Po przejęciu przez RSSI obiekty te, z uwagi na fakt, że przez sześć lat były nieczynne i wyłączone z użytkowania, poddane zostały gruntowemu sprzątnięciu, dezynfekcji oraz konserwacji. Czynności te RSSI wykonała w okresie od lutego do września 2023 r. Prace obejmowały m.in.: sprzątnięcie zakładów, malowanie części magazynowo produkcyjnej, wymianę niesprawnych urządzeń, naprawę dachu i naprawę odwodnienia zewnętrznego. Linie sortujące oraz przeznaczone do pakowania, z uwagi na zdekompletowanie (brak modułów elektroniki i automatyki), nie były objęte pracami remontowymi i pozostawały niesprawne. Oddział Terenowy KOWR w Łodzi wyraził zgodę na wykonanie prac niestanowiących inwestycji, tj. w zakresie, w jakim można uznać je za prace wynikające z bieżącej konserwacji i napraw obejmujące gruntowne czyszczenie, sprzątnięcie powierzchni zewnętrznych i wewnętrznych, naprawę oraz wymianę oświetlenia zewnętrznego. Po przeprowadzeniu w tych obiektach prac remontowych i porządkowych częściowo przywrócona została ich funkcjonalność, głównie jako magazynów RSSI. Według założeń biznes planu, dzięki zleceniom logistycznym miały rozpocząć regularną działalność operacyjną.

RSSI wydatkowała na prace remontowe i porządkowe dzierżawionych zakładów w Regnowie i Stanisławowie kwotę 14.821,4 tys. zł brutto, co stanowiło 22,3% wartości początkowej dzierżawionych od KOWR budynków i urządzeń w kwocie 66.446,4 tys. zł. W Aktualizacji biznes planu z grudnia 2023 r. zapisano m.in., że *„Spółka, dla potrzeb uruchomienia na terenie dzierżawionych przez RSSI od KOWR zakładów w*

Regnowie i Stanisławowie działalności operacyjnej, poniosła bardzo wysoką stratę wynikającą z wydatków jednorazowych w zakresie remontów tych obiektów, jak i infrastruktury towarzyszącej.”

RSSI w pierwszym okresie sprawozdawczym, tj. do dnia 31 grudnia 2023 r. osiągnęła stratę na działalności operacyjnej wynikającą m.in. z kosztów nakładów poniesionych na objęcie w dzierżawę od KOWR dwa zakłady produkcyjne w Regnowie i Stanisławowie. Pomimo poniesienia kosztów na częściowe przywrócenie do funkcjonowania ww. zakładów, nie osiągając jeszcze w pełni planowanych pożytków z dzierżawionych obiektów – RSSI zapłaciła, na rzecz KOWR, czynsz z tytułu dzierżawy za 2023 r. w wysokości 878,6 tys. zł. Były Wiceprezes RSSI Piotr Wyrzykowski na pytanie, dlaczego RSSI nie wniosowała do KOWR o zwolnienie z czynszu dzierżawnego, skoro poniesione wydatki na sprzątanie obiektów stanowiły prawie 17-krotność wysokości rocznego czynszu, wyjaśnił, że były podejmowane próby anulowania tego czynszu, jednak nie przyniosły skutku.

W tym okresie sprawozdawczym (do 31 grudnia 2023 r.), głównie w wyniku poniesionych kosztów sprzątania i remontu dzierżawionych obiektów, powstała wykazana w rachunku zysków i strat RSSI, strata na sprzedaży w wysokości 19.704,5 tys. zł.

Zarząd przekazywał comiesięczne sprawozdania z działalności Spółki do KOWR. Zdaniem NIK, pomimo tego, że Spółka przekazywała comiesięczne sprawozdania do KOWR, informując na bieżąco o podejmowanych działaniach, z powodu niepowołania, przez ponad rok przez ZW, Rady Nadzorczej - przy wyłączeniu w Akcie założycielskim indywidualnej kontroli Wspólnika - sprawowany przez KOWR nadzór właścicielski nad Spółką był w sposób istotny ograniczony.

W sprawie niepowołania Rady Nadzorczej i problemów z tego wynikających, były Wiceprezes RSSI Piotr Wyrzykowski wyjaśnił, że: *„Powodu nie znam. Wielokrotnie rozmawialiśmy z KOWR. Nigdy nie usłyszałem konkretnej odpowiedzi poza tym, że wszystko jest w trakcie przygotowania i RN niedługo zostanie powołana. Brak był dużym utrudnieniem dla sprawowanego przeze mnie zarządu, tym bardziej, że od pewnego momentu zostałem jedynym członkiem zarządu bez wsparcia merytorycznego RN jako organu Spółki przewidzianego w Akcie założycielskim spółki.”*

W notatce służbowej z dnia 7 lutego 2024 r. dwóch członków Rady Nadzorczej poinformowało KOWR, że: *„Wszystkie umowy zostały zawarte bez zgody zarówno Rady Nadzorczej, jak i jedynego wspólnika, co w ocenie Rady Nadzorczej jest, co prawda zgodne z aktem założycielskim, gdyż umowy te nie dotyczyły rozporządzeniem przez Spółkę składnikami aktywów trwałych, niemniej jednak zawarcie umów na tak wysokie kwoty odbywało się zarówno bez jakichkolwiek wewnętrznych procedur wyboru kontrahentów i w większości na wzorach kontrahentów, a także bez należytego zabezpieczenia interesów majątkowych Spółki.”*

(akta kontroli str. 341-480, 600-787, 3305, 3365-3367, 3372-3397, 3414-3429, 3867-3868, 4000-4014)

RSSI w badanym okresie, podjęła działania w zakresie skupu i sprzedaży hurtowej na rynku owoców i zbóż. Spółka dokonywała zakupów towarów i usług w ramach działalności handlowo - logistycznej angażując posiadany kapitał w inwestycje o charakterze krótkoterminowym. Przedsięwzięcia te dotyczyły realizacji:

- umowy na przeładunek zboża. Szczegółowe warunki umowy świadczenia usług w zakresie portowej obsługi zbóż przez kontrahenta określały m.in. gotowość

[...] do składowania 30 tys. ton zboża w terminie do 31 grudnia 2023 r., określając minimum przeładunkowe i poziom magazynowania towaru przed przybyciem statku. Harmonogram portowej obsługi zbóż określono na 13-15 listopada 2023 r. i 14-18 grudnia 2023 r. RSSI wpłaciła kwotę zaliczki w wysokości [...]. W związku z niewykonaniem umowy naliczona została kara umowna dla RSSI w wysokości 2.990,7 tys. zł., na którą utworzona została rezerwa. Kwota wpłaconej zaliczki nie została odzyskana i objęta została odpisem aktualizacyjnym;

- dwóch umów z [...] na zakup i sprzedaż pszenicy: pierwsza umowa z planowaną dostawą 50 tys. ton pszenicy w terminie od 1 lipca 2023 r. do 31 sierpnia 2023 r., w ramach której dokonano zakupu pszenicy za [...]. W związku z niewykonaniem umowy dla RSSI naliczona została kara umowna w wysokości 4.562,6 tys. zł. Druga umowa z planowaną dostawą ilości 10 tys. ton pszenicy w terminie od 1 sierpnia 2023 r. do 30 września 2023 r., w ramach której dokonano zakupu pszenicy za [...]. W związku z niewykonaniem tej umowy dla RSSI naliczona została kara umowna w wysokości 1.434,4 tys. zł. Na powyższe kary umowne utworzona została rezerwa. Odpisem aktualizacyjnym wg stanu na koniec roku objęto kwotę 1.312,4 tys. zł;

- umowy operatorskiej z [...] na dostawę pszenicy w ilości 50 tys. ton w terminie od 1 lipca 2023 r. do 31 sierpnia 2023 r. i 10 tys. ton w terminie od 1 sierpnia 2023 r. do 30 września 2023 r. W związku z realizacją ww. umowy RSSI wypłaciła zaliczkę w kwocie [...]. W ramach realizowanej umowy dokonano zakupu pszenicy o wartości [...], jak i poniesiono koszty kontroli jakości pszenicy w kwocie [...]. Umowa została wypowiedziana przez Likwidatora RSSI w dniu 22 maja 2024 r. z uwagi na brak prawidłowej realizacji powierzonych zleceń. Nierozliczona w pozostałej części zaliczka w kwocie 24.663,9 tys. zł została objęta w 100% odpisem aktualizacyjnym;

- dwóch umów z [...] pierwsza z dnia 16 lutego 2023 r. na zakup konserw mięsnych i warzywnych, druga z dnia 7 sierpnia 2023 r. na zakup kielbas w słoikach. Zapłacono odpowiednio: [...]. Zakupione konserwy przechowywane były w magazynach w Regnowie. Z uwagi na nie zrealizowanie w całości powyższych umów [...] ma prawo do kary umownej w wysokości 5% niezrealizowanej części umowy, dlatego RSSI utworzyła rezerwę w kwocie 57,2 tys. zł. Na koniec 2023 r. RSSI wykazała posiadany stan zapasów towarów o wartości 25.088 tys. zł, a wg stanu na dzień 2 kwietnia 2024 r. o wartości 21.140,6 tys. zł;

- umowy pożyczki dla [...] w kwocie [...] oprocentowanej wg stawki 1,5% w skali roku. Na koniec 2023 r. roku RSSI w bilansie, w inwestycjach krótkoterminowych, w pozycji udzielone pożyczki, wykazała kwotę 5.292,4 tys. zł;

- dwóch umów z [...] - jednej umowy operatorskiej na zarządzanie zakładami w Regnowie i Stanisławowie (koszt miesięczny [...]), z tytułu której RSSI zapłaciła [...] i drugiej umowy sprzedaży produktów RSSI operatorowi na kwotę [...] z terminem płatności na 29 maja 2024 r. Spółka m. in. w dniu 20 listopada 2023 r. zawarła umowę z [...] na sprzedaż 6.159.183 kg artykułów owocowych¹³ za łączną kwotę [...], które uprzednio nabyła w ramach umowy operatorskiej za pośrednictwem tej Grupy, co wraz z zakupem usług (produkcja koncentratu i składowanie), skutkowało poniesieniem przez RSSI wydatków w wysokości [...].

¹³ Koncentrat czerwona porzeczka 399.750 kg, koncentrat jabłkowy 2.532.863 kg, koncentrat malinowy 714.500 kg, przecier malinowy 927.000 kg, malina mrożona 102.690 kg, malina mrożona półfabrykat na gryś 601.850 kg, malina mrożona półfabrykat na klasę 880.530 kg.

Umowa operatorska została wypowiedziana przez RSSI w dniu 29 lutego 2024 r. z żądaniem rozliczenia wszystkich dokonanych na rzecz Spółki wydatków, a umowa sprzedaży została aneksowana w dniu 28 czerwca 2024 r. z określeniem harmonogramu spłaty wierzytelności na rzecz RSSI z terminem na dzień 31 października 2024 r.

(akta kontroli str. 3438-3578, 3624, 4003-4014, 41192-41195, 4208, 4210-4213)

Na działalności operacyjnej na koniec 2023 r. RSSI osiągnęła stratę w wysokości 172.516,8 tys. zł, z czego strata powyższa wynikała głównie z dokonanych odpisów aktualizacyjnych, jak i straty na sprzedaży. Kwoty objęte w całości odpisem aktualizacyjnym na 31 grudnia 2023 r., tj. wykazane w Bilansie, w pozycji aktualizacja wartości aktywów niefinansowych (152.785,5 tys. zł.) wyniosły 141.092 tys. zł.

Likwidator wyjaśnił m.in., że *„Odpis aktualizacyjny odpowiada kwocie należności, których spłata nie została w żaden sposób zabezpieczona, a ryzyko ich nieściągalności jest znaczne, czyli m.in. w przypadku gdy należności, których spłata przez dłużnika jest zagrożona, a ich wyegzekwowanie będzie trudne do zrealizowania (...) zgodnie z danymi prezentowanymi w sprawozdaniu.(...) Kwestia odpisu będzie również weryfikowana przez biegłego rewidenta, gdyż badanie sprawozdania finansowego Spółki za okres kończący się 31.12.2023 r. ma się zakończyć do 26 lipca 2024 r. Z uwagi na fakt, że sprawozdanie finansowe RSSI nie zostało zatwierdzone, nie została też podjęta decyzja o sposobie pokrycia straty przez KOWR.”* Sprawozdanie finansowe Spółki za 2023 r. zostało przekazane Radzie Nadzorczej w dniu 28 czerwca 2024 r., a badanie przez biegłego rewidenta zostało sporządzone 29 lipca 2024 r.

Do czasu zakończenia kontroli [...] ¹⁴ nie dokonała zapłaty na rzecz RSSI z tytułu zakupu artykułów owocowych na kwotę 101.555,2 tys. zł. Kwota powyższa została objęta w całości odpisem aktualizacyjnym i stanowiła 72% wykazanej na 31 grudnia 2023 r. całości aktualizacji wartości aktywów niefinansowych (141.092 tys. zł).

Likwidator RSSI zawarł z [...] ¹⁴ w dniu 28 czerwca 2024 r. aneks do umowy sprzedaży produktów z dnia 20 listopada 2023 r., w którym m.in. wierzytelność w kwocie 102.101,7 tys. zł określono z terminem płatności do 31 października 2024 r. Spółka utrzymała odpis aktualizacyjny na 100% wartości tej wierzytelności.

(akta kontroli str.: 1976-1982, 3311-3363, 3623, 4208-4209)

Wybór przedmiotu zamówień i dostawców realizowany był w oparciu o Regulamin dokonywania zakupów innych niż inwestycyjne na potrzeby RSSI ¹⁴. Z wyjaśnień Likwidatora wynika, że w RSSI brak było dokumentów lub dowodów poświadczających celowość poniesionych wydatków, ich skalkulowania, jak i analizy potrzeb.

Dla dzierżawionych obiektów w Regnowie i Stanisławowie prowadzone były książki obiektów budowlanych, jak również na bieżąco realizowane były zalecenia wynikające z procedury ubezpieczenia mienia dzierżawionego i kontroli BHP. Przeprowadzone oględziny wykazały, że obiekty po wykonanych pracach porządkowych i remontowych mogły świadczyć usługi magazynowania towarów rolno-spożywczych i owoców miękkich. Aktualnie wykorzystywany był jedynie zakład w Regnowie, gdzie składowane były jabłka oraz konserwy stanowiące własność RSSI. Magazyny zakładu w Stanisławowie pozostawały puste, w związku z czym Likwidator uzgodnił z OT KOWR w Łodzi wcześniejsze rozwiązanie umowy niewykorzystywanego zakładu z dniem 15 lipca 2024 r.

¹⁴ Załącznik nr 1 do uchwały nr 4/12/22 Zarządu RSSI.

Pomimo wskazywania na nieprawidłowości i problemy w jej funkcjonowaniu, zarówno Zarząd, jak i Rada Nadzorcza nie występowały do KOWR, jako jedyne go wspólnika, o podjęcie działań co do jej dalszego działania. Likwidator RSSI wyjaśnił, że: „*brak jest w Spółce dokumentów świadczących o podejmowaniu, do końca listopada 2023 r., przez Zarząd RSSI działań mających związek z pogarszającą się sytuacją finansową Spółki. Michał Kowalski, w grudniu 2023 r., po objęciu funkcji Wiceprezesa Zarządu podejmował działania zmierzające do obniżenia kosztów działalności operacyjnej poprzez zmniejszenie zatrudnienia. Zarząd Spółki nie podjął uchwały o opracowaniu programu naprawczego lub restrukturyzacyjnego*”. KOWR do zakończenia kontroli nie podjął decyzji w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Spółki.

Poniesione wydatki majątkowe, wg stanu na 31 grudnia 2023 r., wyniosły 147 tys. zł i dotyczyły zakupionych dwóch samochodów osobowych dla których określono procedury korzystania z nich. Ponadto zakupiono również wyposażenie biura (meble) oraz sprzęt komputerowy, które w 100% zostały zamortyzowane.

Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników w dniu 3 kwietnia 2024 r. podjęło uchwałę o rozwiązaniu RSSI i postawieniu jej w stan likwidacji.

Jak wyjaśnił Dyrektor Generalny KOWR: „*Decyzja o postawienie spółki RSSI Sp. z o.o. w stan likwidacji podjęta została przez Kierownictwo KOWR, w oparciu o notatki z dnia 7 i 23.02.2024 r. sporządzone przez Radę Nadzorczą spółki oraz Raport z działalności spółki z dnia 27.01.2024 r. sporządzony przez Radcę prawnego Spółki. Stanowisko KOWR w przedmiotowej sprawie zostało przedstawione w notatce służbowej Zastępcy Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 20.03.2024 r.*” Dyrektor Generalny KOWR w dniu 21 marca 2024 r. postanowił o niezwłocznym postawieniu RSSI w stan likwidacji. W żadnym z przedłożonych dokumentów, jak i udzielonych wyjaśnieniach nie wskazano kosztów i utraconych korzyści wynikających postawienia w stan likwidacji Spółki dokonanej na początkowym etapie jej działalności.

W notatce służbowej dla Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 20 marca 2024 r. stwierdzono m. in., że RSSI w ciągu 17 miesięcy od jej utworzenia nie nabyła lub nie utworzyła 10 spółek „portfelowych”. NIK wskazuje, że zgodnie z biznes planem, pierwszy rok działalności RSSI miał być skoncentrowany na stworzeniu struktury organizacyjnej i budowie zasobów kadrowych Spółki.

Były Wiceprezes RSSI Piotr Wyrzykowski przedstawił powody, dla których Spółka nie podjęła się tworzenia 10 Spółek „portfelowych” a zaangażowała w realizację ww. umów handlowych, wyjaśniając, że: „*Nabywanie spółek powinno być rozpocząć się w 2024 r. Dla zarządu wyznacznikiem dla podejmowanych działań była umowa Spółki. Ponadto uzgodnione z KOWR-em było to, że nie musimy każdorazowo wnioskować o zgodę na zakupy, zawieranie umów itd.. które były zgodne z Aktem założycielskim Spółki (...) KOWR był na bieżąco informowany o działalności Spółki i nie wnosił do tych działań zastrzeżeń.*”

Ponadto z notatek Rady Nadzorczej z dnia 7 i 23 lutego 2024 r. wynika m.in., że RN nie zgłaszała konieczności postawienia RSSI w stan likwidacji, jak i nie kwestionowała jej dalszego istnienia. RN pozytywnie zaopiniowała w grudniu 2023 r. wieloletni plan działalności RSSI, wskazując na konieczność wniesienia przez KOWR do RSSI aportem zakładów w Regnowie i Stanisławowie.

Dyrektor Generalny KOWR wyjaśnił, że decyzja o postawieniu Spółki w stan likwidacji wynikała z tego, że poddane analizie dokumenty wskazywały na bardzo złą sytuację finansową Spółki, tj. „*występowanie bardzo dużej straty, w obliczu której spółka nie*

będzie w stanie w najbliższym czasie pokryć kosztów swojej działalności. Dodatkowo, spółka w okresie 17 miesięcy swojego funkcjonowania nie rozpoczęła skutecznych działań zmierzających do realizacji postawionych celów jej utworzenia.”

Dyrektor Generalny KOWR ponadto wyjaśnił, że „na każdym etapie postępowania likwidacyjnego (do momentu złożenia wniosku o wykreślenie spółki z Rejestru Przedsiębiorców), jeżeli w procesie likwidacji spółki pojawią się zdarzenia takie jak np. odzyskanie przez likwidatora spółki należności o znacznej wartości, decyzja o likwidacji może zostać cofnięta przez Wspólnika.”

(akta kontroli str. 3291-3307, 4000-4001, 4133-4152)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Podjęte przez RSSI w badanym okresie, działania w zakresie skupu, sprzedaży i obrotu na rynkach rolno-spożywczych, m. in. owoców i zbóż, tj. umowa na przeładunek zboża [...]⁴, dwóch umów z [...]⁴ na zakup i sprzedaż pszenicy, umowy operatorskiej z [...]⁴ na dostawę pszenicy, dwóch umów z [...]⁴, dwóch umów z [...]⁴, ze względu na brak rzetelnego i skutecznego rozpoznania tych rynków, skutkowały niewykonaniem tych transakcji w ilościach i terminach wynikających z zawartych umów handlowych, m.in. zaplanowanego obrotu na rynku zbóż oraz zbycia zakupionych konserw mięsno-warzywnych w zaplanowanych ilościach. Z tego tytułu Spółce naliczone zostały kary umowne w wysokości 8,987,7 tys. zł, na poczet których RSSI utworzyła rezerwy finansowe. Ponadto NIK wskazuje, że brak realizacji ww. umów miała zasadniczy wpływ na wyniki finansowe RSSI. Powyższe działania w zakresie zawarcia i realizacji ww. umów były nierzetelne oraz niegospodarne.

Były Wiceprezes RSSI Piotr Wyrzykowski wyjaśnił m.in., że „Strategia Spółki zakładała wieloletnie działanie a nie jednorazowe transakcje. Dzięki działaniom Spółki w 2023 r. skupiono 1/3 plonu malin po akceptowalnej dla producentów cenie. (...) Zakup konserw mięsnych miał na celu organizację w Spółce działu handlowego w związku z przewidywaną w przyszłości produkcją w nabywanych przez Spółkę Zakładach. Wstawienie do sieci handlowych zakupionych konserw otworzyłoby kanały dostępu do tych sieci w przyszłości. Zdobyte przez Spółkę doświadczenia w zakresie handlu przy planowanym zakupie zakładów przetwórstwa mięsnego pozwoliłoby na szybką interwencję na terenach sąsiadujących z ogniskami ASF w celu zaoferowania rynkowej ceny za żywca producentom rolnym.”

Były Wiceprezes RSSI Piotr Wyrzykowski w sprawie przyczyn podejmowania niekorzystnych dla Spółki decyzji handlowych w zakresie powyższych umów wyjaśnił, że: „Rok 2023 był bardzo trudny dla polskiego rolnictwa. Większość firm z branży rolno-spożywczej poniosła straty (...). Powodem niepowodzeń był rynek, wojna na Ukrainie i napływ towarów rolno-spożywczych z zagranicy.”

(akta kontroli str. 3438-3578, 3624, 4003-4014, 41192-41195, 4208, 4210-4213)

2. W umowie z dnia 20 listopada 2023 r. zawartej z [...]⁴ na sprzedaż 6.159.183 kg artykułów owocowych za łączną kwotę [...]⁴ zawarto listę sprzedanych towarów w łącznej ilości 6.159.183 kg o wartości [...]⁴. Na taką samą ilość i wartość RSSI wystawiła kontrahentowi w dniu 1 grudnia 2023 r. fakturę VAT z terminem płatności do 29 maja 2024 r. W RSSI nierzetelnie dokumentowano czynności tej sprzedaży. Asortyment produktów wykazany na fakturze sprzedaży nie posiadał potwierdzenia w protokołach przekazania - sporządzonych na okoliczność

sprzedaży. Brak rzetelności i nadzoru w dokumentowaniu i rozliczeniach dokonywanych pomiędzy RSSI, a kontrahentem w realizacji umowy operatorskiej, skutkowało błędami w prowadzonej dokumentacji zakupu i sprzedaży. Ilość towaru przekazanego protokołami przekazania asortymentu przez RSSI wyniosła 6.037.428 kg, tj. o 121.755 kg mniej niż wykazano w umowie sprzedaży i fakturze (6.159.183 kg). RSSI żądała od kontrahenta zapłaty za 121.755 kg asortymentu malin, tj. za większą ilość niż wynikało to z udokumentowanego przekazania potwierdzonego w protokołach odbioru. Szacunkowa wartość 121.755 kg tego asortymentu - wynikająca z wykazanej różnicy, wg cen sprzedaży na fakturze, wynosiła około 1.108 tys. zł, co oznaczało, że wykazany na fakturze sprzedaży asortyment w tej części nie miał rzeczywistego pokrycia w protokołach przekazania. Ówczesny Wiceprezes Piotr Wyrzykowski, a także Likwidator RSSI nie wyjaśnili przyczyn powstałej różnicy. W dniu 28 czerwca 2024 r. Likwidator RSSI podpisał aneks do umowy sprzedaży produktów z dnia 20 listopada 2023 r. w którym m.in. wierzytelność w kwocie [...]¹⁴ określono jako niewymagalną, ustalając, że stanie się wymagalną w terminie płatności tj. 31 października 2024 r.¹⁵

W sprawie wykazanych różnic przekazanego towaru Likwidator wyjaśnił m.in., że [...]¹⁴ „nie zgłosiła do Spółki zastrzeżeń co do ilości zakupionego towaru, a co za tym idzie co do zasadności wysokości faktury nr FS/000001/12/2023 i wynikającej z niej należności. Zgodnie z podpisanym aneksem w dniu 28 czerwca 2024 r. uznała całą należność wynikającą z wymienionej faktury i nie zgłaszała roszczeń do ilości zakupionego od RSSI towaru.”

(akta kontroli str.: 3579-3622, 3996-3999)

3. Zarząd Spółki nie dokonał skutecznych zabezpieczeń należności i przekazanych zaliczek przy zawieraniu i realizacji w 2023 r. dwóch umów, tj. umowy na dostawę pszenicy z [...]¹⁴ oraz umowy sprzedaży artykułów rolno-spożywczych operatorowi [...]¹⁴, czym naraził Spółkę na straty, co było działaniem nierzetelnym i niegospodarnym. RSSI nie dokonała zabezpieczenia zaliczek przekazanych do [...]¹⁴ (nie ustanowiono zabezpieczenia na 90% od kwoty [...]¹⁴), z której do czasu zakończenia kontroli Spółka nie odzyskała kwoty 24.663,9 tys. zł. W odniesieniu do drugiej umowy Spółka nie dokonała zabezpieczenia transakcji sprzedaży artykułów wytworzonych z jabłek, malin i porzeczek na kwotę [...]¹⁴ dotyczących dwóch umów operatorskich z [...]¹⁴, w wyniku których do odzyskania pozostawała kwota 101.555,2 tys. zł. Brak skutecznego dokonania powyższych zabezpieczeń naraził Spółkę na ryzyko poniesienia strat finansowych. W sprawie powyższych braków zabezpieczeń były Wiceprezes RSSI wyjaśnił: „Mieliśmy podjąć decyzję o zabezpieczeniu na towarze. Były prowadzone na ten temat rozmowy z (...) przed moim odejściem. Potem umowa została wypowiedziana i do zabezpieczenia nie doszło. Odnośnie umowy z [...]¹⁴, planowane było zabezpieczenie na towarze w dniu zawarcia umowy operatorskiej. Jednak z przyczyn niezależnych od Spółki (notariusz przełożył termin spotkania) nie doszło do zabezpieczenia. W celu doprowadzenia do zawarcia umowy zabezpieczenia zatrudniłem panią (...) jednak do zabezpieczenia umowy nie doszło a rozstrzygnięciem sporu zajmuje się mediator sądowy. Odnośnie do spółki (...) chyba doszło do zabezpieczenia zastawu na dwóch wózkach widłowych należących do tej spółki.”

(akta kontroli str. 4003-4014, 4136-4139)

¹⁵ Kwota [...]¹⁴ – do 28 czerwca 2024 r., kwota [...]¹⁴ – do 10 sierpnia 2024 r., kwota [...]¹⁴ do 10 września 2024 r. kwota [...]¹⁴ – do 31 października 2024 r.

4. Spółka zawarła umowę pożyczki na rzecz [...] na kwotę [...] oprocentowanej w wysokości 1,5% w skali roku, z terminem jej zwrotu do 31 stycznia 2024 r. zabezpieczonej ustanowieniem zastawu zwykłego i rejestrowego na udziałach w kapitale zakładowym spółki należącej do [...] o wartości nominalnej [...]. Umowa pożyczki została zawarta na wniosek pożyczkobiorcy, tj. [...] w związku z trudną sytuacją finansową Instytutu oraz planowaną transakcją nabycia udziałów (100% kapitału spółki). W umowie zapisano w pkt 7.1.3. i 7.2.3., że zawarcie i wykonanie niniejszej umowy przez Pożyczkodawcę nie wymaga zgód, pozwoleń lub potwierdzenia przez jakiegokolwiek organ władzy publicznej. W miesięcznych sprawozdaniach przekazywanych do KOWR Spółka nie wymieniła umowy udzielonej pożyczki.

Było to niezgodne z § 8 Aktu założycielskiego Spółki, w którym określono katalog działań w zakresie przedmiotu działalności RSSI i nie wymieniono udzielania pożyczek przez Spółkę. Zawarcie przedmiotowej umowy było działaniem nielegalnym, a także niecelowym, m. in. ze względu na trudną sytuację finansową pożyczkobiorcy.

Byli Wiceprezes RSSI Piotr Wyrzykowski wyjaśnił, że „KOWR na bieżąco był informowany o naszej działalności. Umowa pożyczki dla [...] związana była z projektem współpracy polegającej na wsparciu badań Instytutu nad chorobami magazynowania owoców i warzyw mających być przechowywane w naszych magazynach. Współpraca ta miała przynieść korzyści Instytutowi i nam.”

Z tytułu realizacji ww. umowy Spółka nie odzyskała kwot udzielonej pożyczki w umówionym terminie 31 stycznia 2024 r., co miało wpływ na płynność finansową i wynik Spółki.

(akta kontroli str. 3672-3691, 4003-4114)

5. Umowy na usługi remontów i sprzątania zakładów w Regnowie i Stanisławowie zostały zawarte przez RSSI w oparciu o zapytanie ofertowe. Pierwsza umowa zawarta została w dniu 1 lutego 2023 r., tj. na dwa dni przed wystąpieniem RSSI o zgodę na jej zawarcie i na sześć dni przed uzyskaniem zgody OT KOWR w Łodzi¹⁶. Powyższe umowy nie zabezpieczały należycie interesu RSSI, gdyż zostały sporządzone bez określenia wartości zamówienia, jak i wskazania zakresu robót. Umowy nie zawierały zwymiarowanego określenia zakresu i wartości robót przewidzianych do wykonania. W umowach określone zostały tylko stawki jednostkowe za 1 m² lub 1 mb. prac wymaganych do wykonania. Przystępując do realizacji umów, RSSI nie znała kosztów, jakie poniesie z tego tytułu. Odbiorów sprzątanym pomieszczeń dokonywano na podstawie doraźnych, a nie pełnych pomiarów. Spółka płaciła za wykonanie robót na podstawie otrzymywanej od wykonawcy, tylko do wglądu, dokumentacji odbieranych prac. Ponadto akceptowała płatności robót ostatecznie nieodebranych. Wyплаcone wynagrodzenie z tytułu wykonania umów sprzątania wyniosło 14.821,4 tys. zł brutto.

W sprawie sposobu oszacowania zakresu i wartości usług byli Wiceprezes RSSI Piotr Wyrzykowski wyjaśnił, że: „Liczyliśmy na to, że nie wszystkie prace będą musiały być od razu realizowane. Chcieliśmy część tych prac odłożyć w czasie. Okazało się jednak, że Zakłady tak bardzo były zaniedbane, że nie dało się z pewnych prac zrezygnować”. Z treści zapisów umów nie można było określić wartości planowanych robót. RSSI przy odbiorze robót nie posiadała własnej dokumentacji, a dokonywanie odbiorów poszczególnych etapów prac

¹⁶ RSSI wystąpiła o zgodę do OT KOWR w Łodzi w dniu 3 lutego 2023r., zgodę uzyskała w dniu 7 lutego 2023 r.

dokonywano w oparciu o przedkładane przez wykonawcę do wglądu, zakresy wykonanych prac. Odbiorów dokonywano na podstawie doraźnych pomiarów sprzątaných pomieszczeń. Dopuszczano i akceptowano do płatności za części zakresów prac, których odbiór dokonywany był po zapłaceniu faktury. Na podstawie wystawianych przez wykonawcę faktur niemożliwe było w każdym przypadku stwierdzenie, której umowy dotyczyła dana faktura. Nadzór formalny, merytoryczny i finansowy nad rozliczeniem umów zawartych na sprzątnięcie zakładów w Stanisławowie i Regnowie powierzony został jednoosobowo Zastępcy Dyrektora ds. logistyki i zakupów RSSI. Były Wiceprezes RSSI Piotr Wyrzykowski wyjaśnił m.in., że *„co miesiąc dwoje pracowników RSSI jechało na miejsce prac i osobiście dokonywało obmiaru i weryfikacji całego zakresu wykonywanych prac w danym miesiącu. Wykonawca przedstawiał informację o zakresie wykonanych prac a pracownicy dokonywali weryfikacji i sporządzali protokół odbioru. Nie wiem o jakich dokumentach do wglądu zamieszczano wzmianki w protokołach odbioru (...) dla mnie zawsze informacja o odbiorze robót miała charakter ostateczny a nie doraźny. Uważam, że pracownik sporządzający protokół odbioru mówiąc o dokumentacji powykonawczej miał na myśli informację wykonawcy o zakresie wykonanych robót w danym miesiącu.”* W sprawie odbiorów po zapłaceniu faktury wyjaśnił, że: *„Mogły takie sytuacje mieć miejsce, że warunkowo dokonywano odbioru tego typu prac w celu uniknięcia opóźnień”*. W sprawie jednoosobowego nadzoru nad realizacją umów wyjaśnił, że: *„uznaliśmy, że Pan (...) sobie poradzi. Co do nadzoru finansowego to nadzór ten pełnił zarząd spółki a de facto Pan (...) sprawował nadzór formalny i merytoryczny – w tym sensie, że wartość tych prac określona była na podstawie dokonywanych obmiarów i stawek z umów.”* RSSI przystępując do realizacji umów sprzątnięcia nie posiadała wiedzy o wielkości kosztów wymaganych do ich realizacji. Wiedzę w tym zakresie otrzymywała post factum na podstawie przedkładanych protokołów odbioru robót. Spółka nie określiła limitu wydatków na realizację ww. umów. Były Wiceprezes RSSI Piotr Wyrzykowski na pytanie o rozpoznanie co do wymaganych wielkości środków finansowych koniecznych do pokrycia całkowitych kosztów zawartych umów i informowania o nich KOWR wyjaśnił, że: *„KOWR miał wiedzę, jakie to były koszty na podstawie comiesięcznych i kwartalnych sprawozdań.”* Wyjaśnił on, że przystępując do prac Spółka nie posiadała jednoznacznej wiedzy, co trzeba wykonać, dlatego *„zastosowano kryterium oszczędności, a ostateczne decyzje zapadały w trakcie prac, gdzie ustalano co będzie wykonywane, a z czego można zrezygnować”*.

NIK wskazuje, że Spółka powierzyła sprawowanie nadzoru formalnego, merytorycznego i finansowego nad wykonaniem umowy jednej osobie tj. Zastępcy Dyrektora ds. logistyki i zakupów RSSI. Ponadto wykonawca prac realizowanych w ramach umów sprzątnięcia był osobą znaną osobiście byłemu Wiceprezesowi Piotrowi Wyrzykowskiemu i od niego osobiście dowiedział się o pierwszej ofercie prac remontowych w lokalu biura RSSI. Były Wiceprezes Piotr Wyrzykowski wyjaśnił, że jego osobista znajomość z wykonawcą przesądziła o zawarciu umów: *„Nasza znajomość nie przesądziła o zawarciu z nim umów na Sprzątnięcie Zakładów w Stanisławowie i Regnowie. W trakcie remontu siedziby RSSI w naturalny sposób został poproszony o pomoc i uczestniczył w określeniu zakresu prac dot. Zakładów w Stanisławowie i Regnowie.”* NIK zauważa, że przed przygotowaniem i zawarciem umowy z RSSI wykonawca wcześniej dokonywał określenia zakresu wymaganych prac, które następnie na podstawie tak przygotowanych umów realizował.

W ocenie NIK działania Zarządu w zakresie stwierdzonej nieprawidłowości były nierzetelne i niegospodarne.

(akta kontroli str. 3365-3367, 4003-4014)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia działania RSSI w zakresie prowadzonej gospodarki finansowej i majątkowej. Stwierdzono liczne nieprawidłowości w zakresie zawieranych i realizowanych umów, w tym w zakresie wyceny wartości, sposobu i skuteczności zabezpieczenia należności z nich wynikających oraz realizacji ich postanowień. Spółka dla potrzeb uruchomienia działalności operacyjnej poniosła bardzo wysoką stratę wynikającą z wydatków w zakresie remontów obiektów i infrastruktury dzierżawionych od KOWR zakładów w Regnowie i Stanisławowie. Przystępując do ich realizacji RSSI nie ustaliła limitu środków na ich realizację, nie określiła zakresu i wartości wymaganych robót, co w konsekwencji w sposób istotny wpłynęło na wysokość wykazanej w rachunku zysku i strat - straty na sprzedaży. Wyniki prowadzonej działalności operacyjnej skoncentrowanej głównie na sprzedaży hurtowej na rynku owoców i zbóż okazały się równie niekorzystne. RSSI realizowała przedsięwzięcia o charakterze interwencyjnym na rynkach rolnych powodując, że zaangażowane przez Spółkę środki finansowe często były trudne do odzyskania, w wyniku czego dokonywano wysokich odpisów aktualizacyjnych wynikających z utraty wartości oraz narażono RSSI na zapłatę kar umownych wynikających z niezrealizowania części umów handlowych. W konsekwencji w bilansie Spółki na koniec 2023 r. wykazano stratę netto w wysokości ponad 166 mln zł, podczas gdy kapitał zakładowy Spółki wynosił 200 mln zł. Było to obok braku nabycia lub utworzenia 10 spółek „portfelowych”, powodem, dla którego KOWR, jako jedyny wspólnik, rozwiązał RSSI i postawił ją w stan likwidacji.

IV. Uwagi

Uwaga

Mając na uwadze, że Spółka w dniu 3 kwietnia 2024 r. została przez jedynego Wspólnika, tj. KOWR, rozwiązana i postawiona w stan likwidacji, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w działalności Zarządu RSSI, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, zwraca uwagę na potrzebę podjęcia przez Likwidatora Rolno-Spożywczej Spółki Inwestycyjnej sp. z o.o. w likwidacji skutecznych działań w celu odzyskania należności z tytułu zawartych umów handlowych oraz zbycia zapasów artykułów będących w posiadaniu RSSI. Zdaniem NIK skuteczna realizacja tych działań przyczyni się do poprawy wyniku finansowego Spółki.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwagi

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 2 sierpnia 2024 r.

Kontrolerzy
Izabela Piotrowska
główny specjalista kp.

/-/

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Rolnictwa
i Rozwoju Wsi
p.o. Dyrektor
Marek Adamiak

/-/

Artur Witek
główny specjalista kp.

/-/